

การสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน
เพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

โดย

พลตรี นครา สุขประเสริฐ
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ ๒๖
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

เรื่อง การสร้างเยาวชนต้นแบบตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ
กองบัญชาการกองทัพไทย

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย พล.ต.นครา สุขประเสริฐ **หลักสูตร** ปรอ. **รุ่นที่** ๒๖

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ ของกองบัญชาการกองทัพไทย ที่ดำเนินการโดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสาร การสนทนากลุ่ม และการสังเกตประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และผลการฝึกอบรมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๗ รวม ๓๓ รุ่น

ผลการวิจัย พบว่าการดำเนินการฝึกอบรม ที่มีทั้งการให้ความรู้ทางด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการแสดงออก โดยมีครูฝึกและครูพี่เลี้ยงคอยดูแลเอาใจใส่ รวมทั้งการนำเยาวชนไปศึกษาดูงานในสถานที่จริง เป็นประสบการณ์ตรง มีผลต่อความคิดและพฤติกรรมการแสดงออกของเยาวชน ทำให้เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทย มีความรัก ความผูกพัน ห่วงแหนแผ่นดินและสถาบันสำคัญของชาติ มีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น รู้จักหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งมีความเอื้ออาทร และมีเมตตาต่อกัน ซึ่งเป็นที่คาดหวังได้ว่าเยาวชนเหล่านี้จะเติบโตขึ้นเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ และช่วยกันพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงสืบไป สำหรับการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ๔ ประการ คือ ทักษะ ทักษะหรือความชำนาญ ความรู้ และความร่วมมือร่วมใจ

คำนำ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาวิธีการสร้างเยาวชนต้นแบบ ของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้วยตระหนักดีว่าเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งและเป็นอนาคตของชาติ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่สืบทอดและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าสืบไป ด้วยเหตุนี้การเตรียมเยาวชนให้เกิดความตระหนักรู้ ย่อมเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นอีกโครงการหนึ่งที่มีส่วนช่วยปลูกฝังอุดมการณ์ความรักในสถาบันสำคัญของชาติ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เยาวชนเป็นคนดีมีระเบียบวินัย รู้รักสามัคคี มีความเสียสละ เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม เข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจะเป็นแบบอย่างหรือผู้นำที่ดี มีคุณธรรม และเข้มแข็งในสังคม ด้วยสิ่งซึ่งสังคมไทยมีความต้องการเป็น อย่างมากในปัจจุบันก็คือ คนดีมีคุณธรรม ที่จะมาช่วยกันสร้างเสริมความมั่นคงให้กับประเทศชาติ สืบต่อไปในภายภาคหน้า

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร การสังเกต รวมทั้งการทำกลุ่มสนทนา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใหญ่ การให้เยาวชน ได้ลงมือปฏิบัติจริง สัมผัสจริง จะทำให้เยาวชนมีพัฒนาการในทางบวกทั้งด้านความคิด อารมณ์และ พฤติกรรม และจะทำให้โครงการฝึกอบรมเกิดประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้นนั้นจะต้อง ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ๔ ประการด้วยกันคือ ทศนคติ ทักษะความชำนาญ ความรู้ และความร่วมมือร่วมใจ หากเอกสารวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาเด็กและเยาวชนในการนำข้อมูลไปใช้ ผู้วิจัยขอมอบความดีให้กับทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการ จัดทำเอกสารวิจัยฉบับนี้

พล.ต.

(นครา สุขประเสริฐ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ ๒๖

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๗
พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐	๗
แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙	๘
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม	๑๒
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และทัศนคติ	๒๐
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๕
บทที่ ๓ การดำเนินงานตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ	๒๗
กองบัญชาการกองทัพไทย	
โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย	๒๗
การดำเนินงานและรายละเอียดการฝึกอบรม	๒๘
ผลการฝึกอบรม	๓๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ แนวทางการพัฒนาโครงการ	๔๒
วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ	๔๒
กองบัญชาการกองทัพไทย	
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๕๒
สรุป	๕๒
ข้อเสนอแนะ	๕๕
บรรณานุกรม	๕๗
ภาคผนวก	๖๐
ประวัติย่อผู้วิจัย	๖๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๓-๑	กรอบวิชาและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเยาวชน	๓๑
๓-๒	ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๒	๓๓
๓-๓	ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๓	๓๔
๓-๔	ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๔	๓๖
๓-๕	ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๕	๓๗
๓-๖	ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๖	๓๘
๓-๗	ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๗	๓๘
๔-๑	การฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย	๔๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ช่วงชีวิตของคนเราแบ่งเป็นสามช่วงเวลาที่สำคัญคือ ชีวิตในวัยเด็ก ที่เริ่มตั้งแต่คลอดออกมาจนถึงเรียน จบชีวิต ในช่วงนี้จะมี พ่อ - แม่ ผู้ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน วางแนวทางชีวิตให้ จนเติบโตขึ้น ช่วงชีวิตที่สองคือ ผู้ใหญ่ เป็นช่วงชีวิตที่จะต้องทำงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ภูมิลำเนาของชีวิตคือ วิทยาเขตที่หมดภาระจากหน้าที่การงานมีความสุขอยู่กับครอบครัวลูก ๆ หลาน ๆ จะเห็นได้ว่าช่วงชีวิตที่หนักที่สุดก็คือ วัยผู้ใหญ่ เรียกว่า วัยทำงาน ที่ต้องดูแลทั้งตัวเองและสมาชิกในครอบครัว ต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่อสังคมและต่อประเทศชาติ ผู้ใหญ่ต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ต้องอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ต้องมีความสุจริตต่อหน้าที่การงาน และต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนช่วงชีวิตที่ได้รับความสำคัญและการเอาใจใส่มากที่สุด ก็คือวัยเด็ก เด็กนั้นเปรียบเสมือนผ้าขาว อันบริสุทธิ์ สดแล้วแต่เราจะวาดภาพอะไรลงไป ผ้าขาวผืนนั้นก็จะมีลวดลายเช่นนั้นด้วย วัยเด็กเป็นวัยที่เริ่มต้นเรียนรู้และจดจำ และจะมีพัฒนาการไปตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ให้ข้อมูลไว้ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ว่า ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๐ - ๒๕ ปี จำนวน ๒๒,๕๒๒,๕๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๕ ของประชากรทั้งประเทศ โดยมีประชากรเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๑๕,๐๗๔,๘๓๓ คน และเป็นเยาวชนอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๗,๔๔๗,๖๗๙ คน นอกจากนี้ ผลการสำรวจในปี พ.ศ.๒๕๕๔ ของสำนักงานวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ที่ทำการสำรวจสุขภาพเด็กในด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมและจริยธรรมในกลุ่มตัวอย่างอายุ ๑ - ๑๔ ปี พบว่า เด็กอายุ ๑ - ๕ ปี ยังมีปัญหาเรื่องการทำตัวไม่อยู่ในกติกา และไม่อยู่ในวินัย เด็กอายุ ๖ - ๙ ปี ไม่มีการควบคุมอารมณ์ สมาธิ และไร้เมตตา ขณะที่เด็กอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี ขาดการวิเคราะห์ โดยเด็กระบุว่ายอมรับได้กับการไม่เคารพกติกา เช่น “ เล่นขี้โกงเมื่อมีโอกาส ” และ “ ลอกข้อสอบถ้าจำเป็น ” และผลสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการคอร์รัปชัน พบว่า กลุ่มนักเรียนนักศึกษาอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๖๘.๒ ยอมรับรัฐบาลที่ทุจริตคอร์รัปชันได้ แต่ขอให้ตนเองได้ประโยชน์ด้วย

ผลจากการพัฒนาประเทศในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และการก้าวอย่างเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง อันเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นอย่างมาก ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี ครอบครัว เปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติ เป็นสังคมปัจเจก เป็นครอบครัวเชิงเดี่ยว ที่มีเพียงพ่อ – แม่ – ลูก มากขึ้น มีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป ที่ทั้งพ่อ – แม่ ต้องทำงานนอกบ้านหาเงินเลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก และผลกระทบนี้ให้กับโรงเรียน ครูอาจารย์ เด็กหากไม่ได้รับการดูแลที่ได้อย่างเพียงพอ มักจะถูกดึงดูจากสิ่งจูงใจต่างๆ ได้ง่าย อย่างเช่น ดิคเพื่อน ดิคเกม ดิคสารเสพติด หรือมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการสื่อสาร ที่ทำให้ผู้คนทุกเชื้อชาติสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ ง่ายดาย ปรมาณและรวดเร็วทันใจ ทุกที่ทุกเวลา มีการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ก็เป็นเหมือนดาบสองคมที่มีทั้งคุณและโทษ เพราะเทคโนโลยีจะช่วยเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จุดประกายความคิด และจินตนาการใหม่ ๆ ในเชิงสร้างสรรค์ แต่ขณะเดียวกันก็เป็นภัยคุกคามต่อเด็กและเยาวชน จะทำให้เด็กที่ไม่มีภูมิคุ้มกัน ไม่สามารถเลือกรับสิ่งดี ๆ ได้ด้วยตัวเอง จะเป็นกลุ่มที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยง เด็ก ๆ จะเลียนแบบพฤติกรรมของชาวตะวันตกที่เน้นความมีอิสระ เสรี ในการแสดงออก เลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อต่างๆ นอกจากนี้เครือข่ายทางสังคมในโลกเสมือนจริง ก็ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ทำให้คนเรามีปฏิสัมพันธ์ในโลกของความเป็นจริงน้อยลง การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายเหล่านี้ จะทำให้เด็กและเยาวชน ซึ่งมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ทางจิตใจน้อย จะได้รับผลกระทบมากและส่งผลต่อเนื่องไปยังครอบครัว สังคม ทำให้ประเทศชาติอ่อนแอ

ประเทศไทยมีการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้นเป็นครั้งแรก ในช่วงระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๕ – ๒๕๒๙) จากนั้นประเทศไทยได้มีนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องมาตลอด โดยมีทิศทางที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีจุดเน้นเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน และป้องกันแก้ไขปัญหา ปัจจุบันนี้อยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ที่เสนอแนวคิดในการพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีภูมิคุ้มกัน ในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง และให้ความสำคัญกับการสร้างคุณลักษณะคน ให้มีจิตสาธารณะ ๕ ประการ ประกอบด้วย

๑. จิตแห่งวิทยาการ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็น ทำเป็น
๒. จิตแห่งการสังเคราะห์ คือ การสังสม ค่อยอด และสร้างนวัตกรรมความรู้
๓. จิตแห่งการสร้างสรรค ที่เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างได้ด้วยกรรมนั้น

ฝึกฝน

๔. จิตแห่งความเคารพ หมายถึง การเปิดใจกว้างพร้อมรับฟังทุกความคิดเห็น

๕. จิตแห่งคุณธรรม คือ มีความรู้คู่คุณธรรม นำการพัฒนา

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ จึงเน้นการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนตามช่วงวัย รวมทั้งการพัฒนากระบวนการจัดการในการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนสู่ความมั่นคง แข็งแรง ดี มีสุข และสร้างสรรค์

เป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว จะได้ช่วยกันดูแลและประคับประคองให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อช่วยกันพัฒนาประเทศชาติสืบต่อไป โดยเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๔ รัฐบาลมีนโยบายให้กองบัญชาการทหารสูงสุด, กองทัพบก, กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ จัดตั้งโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เพื่อให้การอบรม ฟื้นฟูสมรรถภาพเยาวชนผู้ติดยาและสารเสพติด ในค่ายทหาร โดยมีครูฝึกที่เป็นทหารเป็นผู้ดูแล เพื่อส่งมอบคนดีกลับคืนแก่สังคม และในปี พ.ศ.๒๕๕๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความภูมิใจ มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รู้จักโทษภัยของยาเสพติด และการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ เป็นเยาวชนต้นแบบ ที่พร้อมจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “การสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย” ด้วยเป็นโครงการเชิงรุกเป็นโครงการที่เติมเต็ม สร้างให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนการปฏิบัติและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของโครงการให้เป็นแบบอย่างแก่หน่วยงานอื่นๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน เพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยดังนี้

๑. เพื่อศึกษาการดำเนินงาน โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย
๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา การฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย” ไว้ดังนี้

๑. ผลการฝึกอบรมในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๑ – ๒๕๕๗ โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นปีแรกของการดำเนินงาน ซึ่งต้องทำทั้งการเตรียมสถานที่ การสร้างโรงเรียนต่างๆ การจัดทำหลักสูตร จัดหาเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน วิทยากรของแต่ละวิชาที่ใช้ในการฝึกอบรม และสรรหาเยาวชนที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ผลการดำเนินงานในช่วงปีแรก ๆ จึงยังไม่สามารถวัดความสำเร็จของโครงการได้ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร วิธีดำเนินการเรื่อยมา เพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และในปี พ.ศ.๒๕๕๗ นี้ การดำเนินงานมีรูปแบบที่ชัดเจนขึ้น ผลการดำเนินงานสามารถนำมาประมวลผลหาค่าความเชื่อมั่นได้ดีขึ้น

๒. ขอบเขตของประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๒๐ ปี ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนในพื้นที่ของ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, สำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้ทำการศึกษาวิจัย เป็นเรื่องของโครงการฝึกอบรม ผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย, วิธีดำเนินการและกิจกรรมที่ใช้ในการ ฝึกอบรม, สถานที่ฝึกอบรมและปัจจัยแวดล้อม รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการรวบรวมข้อมูล เอกสาร รายงานผลการฝึกอบรม การสังเกต (Observation) และการทำกลุ่มสัมมนา (Focus Group) จำนวน ๓ กลุ่ม ด้วยกัน ดังนี้

๑. เยาวชนที่เข้ารับการอบรม
๒. วิทยากร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
๓. ครูผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการ วางแผนปฏิบัติงานของโครงการต่อไปได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงแนวทางการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการ กองทัพไทย
๒. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อ สันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย
๓. ได้แนวทางในการพัฒนาวิธีการ และหลักสูตรการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อ สันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำจำกัดความ

- เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
- เยาวชน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ถึง ๒๕ ปีบริบูรณ์
- ผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ หมายถึง เยาวชนที่มีความสามารถในการนำ หรือมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อให้มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ในเรื่องที่สร้างสรรค์ โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อความสงบสุขและความเข้มแข็งของชุมชน ประเทศชาติบ้านเมือง

ความแข็งแรง หมายถึง สุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม รวมทั้งการปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

การเป็นคนดี หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในครอบครัว สำนึกความเป็นพลเมือง ตามวิถีธรรม วิถีไทย และวิถีประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การมีสุข หมายถึง ความสุขที่เกิดขึ้นได้ ทั้งในระดับปัจเจกที่ไม่ขัดแย้งกับความสุขของคนไทยโดยรวม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสงบสุข มีความสุขบนพื้นฐานของความพอเพียงตามฐานะที่มีอยู่ สามารถค้นพบศักยภาพที่ตรงตามความชอบความถนัดและมีความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเอง เพื่อเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และร่วมสร้างสังคมที่เป็นสุข

การสร้างสรรค์ หมายถึง การแสดงศักยภาพเชิงบวก มุ่งเน้นการมีคุณธรรม การมีส่วนร่วม โดยแสดงออกในทางที่ถูกต้อง แสดงความคิดเห็นภายใต้หลักประชาธิปไตย และทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างเยาวชนต้นแบบตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน เพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารในเรื่องของแนวคิด ทฤษฎี ต่าง ๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิจัยดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ ฉบับนี้ตราขึ้น เพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติได้ให้คำนิยามไว้ว่า

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

มาตรา ๖ ได้กำหนดไว้ว่า ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

๑. การพัฒนาเด็กและเยาวชน ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก

๒. เด็กและเยาวชนทุกคน มีสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

๓. เด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีสิทธิในการได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้เป็นพิเศษ ที่เหมาะสมกับลักษณะเด็กประเภทนั้น ๆ

๔. เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานสูงสุด เท่าที่มีการให้บริการทางด้านนี้

๕. เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสม ตามวัยของเด็กและเยาวชนและการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาครัฐมีใจในความเป็นไทย มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย และรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งเคารพกฎเกณฑ์และกติกาในสังคม

๒. ให้มีสุขภาพและพลานามัยแข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคและสิ่งเสพติด

๓. ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย จริยธรรม และคุณธรรม

๔. ให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในการทำงานสุจริต

๕. ให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๖. ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และประเทศชาติ

๗. ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย

มาตรา ๘ ให้สำนักงานหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

ในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงหลักการและแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และประชาสังคมในท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๘

ประเทศไทยได้มีการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ให้ตรงกับช่วงระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนเริ่มครั้งแรกในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๕ – ๒๕๒๘) และได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเด็กและ

เยาวชน ทิศทางของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จุดเน้นของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน จะแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงสมัย เช่น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงได้กำหนดให้เด็กและเยาวชนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความแข็งแรงทางร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสำนึกความเป็นพลเมือง(Civic Mind) กล้าคิดและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ตามวิถีประชาธิปไตย และมีความสุข นโยบายของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่เสนอแนวคิดในการพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต และปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณลักษณะคนให้มีจิตสาธารณะ ๕ ประการ ประกอบด้วย

๑. จิตแห่งวิชาการ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็น ทำเป็น
๒. จิตแห่งการสังเคราะห์ คือ การสังสม ต่อยอด และสร้างนวัตกรรมความรู้
๓. จิตแห่งการสร้างสรรค์ ที่เชื่อว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างได้ด้วยการหมั่นฝึกฝน
๔. จิตแห่งความเคารพ หมายถึง การเปิดใจกว้างพร้อมรับฟังทุกความคิดเห็น
๕. จิตแห่งคุณธรรม คือ มีความรู้คู่คุณธรรมนำการพัฒนา

เป้าประสงค์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จึงเป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชนสู่ ความมั่นคง แข็งแรง ดี มีสุข และสร้างสรรค์ มีจุดเน้นคือ การพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนตามช่วงวัย การคุ้มครองและพัฒนาเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสภาเด็กและเยาวชน และภาคีเครือข่าย เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารจัดการในการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน

ความมั่นคง หมายถึง ความสามารถมีชีวิตอยู่รอดปลอดภัยในครอบครัว ชุมชน และสังคม ครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี รับรู้ ตระหนัก และรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในครอบครัว ซึ่งมีศักยภาพในการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอเหมาะสมต่อสถานภาพ และได้รับการจัดสวัสดิการที่เหมาะสม

ความแข็งแรง หมายถึง สุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม รวมทั้ง การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

การเป็นคนดี หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรม สำนึกความเป็นพลเมือง ตาม วิถีธรรม วิถีไทย และวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การมีสุข หมายถึง ความสุขที่เกิดขึ้นได้ทั้งในระดับปัจเจกที่ไม่ขัดแย้งกับ ความสุขของคนไทยโดยรวม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสงบสุข มีความสุขบนฐานของความพอเพียงตาม ฐานะที่มีอยู่ สามารถค้นพบศักยภาพที่ตรงตามความชอบ ความถนัด และมีความภาคภูมิใจใน คุณค่าของตนเองเพื่อเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และร่วมสร้างสังคมที่เป็นสุข

การสร้างสรรค์ หมายถึง การแสดงศักยภาพเชิงบวก มุ่งเน้นการมีคุณธรรม การมีส่วนร่วม โดยแสดงออกในทางที่ถูกต้อง แสดงความคิดเห็นภายใต้หลักประชาธิปไตย และเปิดพื้นที่ในการทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ นอกจากจะเป็นกรอบ แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนแล้ว ยังเป็นกรอบแนวทางเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เด็กและเยาวชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ บรรลุตามวิสัยทัศน์อีกด้วย

ส่วนที่ ๒ ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ กล่าวไว้ว่า เด็กและเยาวชนทุกคนจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่และดูแลอย่างเหมาะสมและรอบด้านในแต่ละ ช่วงวัย จาก พ่อ - แม่ ผู้ดูแล ชุมชน และสังคม ด้วยความรู้ที่หลากหลายแบบ สหวิชาชีพ รวมทั้ง ต้องใช้ทักษะและเจตคติที่เห็นคุณค่าของเด็กและเยาวชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ แต่คำนึงถึงความ เท่าเทียม เป็นธรรม และการมีส่วนร่วม

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ ได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจ และ ภาคประชาสังคมในทุกระดับ ใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการดำเนินงานดังนี้

๑. วิสัยทัศน์ เด็กและเยาวชนมีความมั่นคง แข็งแรง ดี มีสุข และสร้างสรรค์

๒. พันธกิจ

๒.๑ พัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และพฤติกรรม ที่เหมาะสมตามวัย

๒.๒ เสริมพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนและทุกระดับ ในการพัฒนาเด็กและ เยาวชน

๒.๓ พัฒนาระบบบริหารจัดการในการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ

๓. เป้าประสงค์ ของการพัฒนาเด็กและเยาวชน

๓.๑ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม เต็มตามศักยภาพ และมีพฤติกรรมเหมาะสมตามวัย

๓.๒ เพื่อให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนและทุกระดับ เป็นพลังที่เข้มแข็งในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

๓.๓ เพื่อให้การคุ้มครองและการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีความเป็นเอกภาพ ทำให้การดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพ

๔. เป้าหมายหลัก เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึง มีความแข็งแรงทางด้านร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสำนึกความเป็นพลเมือง กล้าคิด และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ตามวิถีประชาธิปไตย และมีความสุข

๕. ยุทธศาสตร์ สร้างภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนา ทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และมีพฤติกรรมเหมาะสมตามวัย โดยมีมาตรการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน แบ่งตามกลุ่มวัย และในภาพรวม ดังเช่น

๕.๑ มาตรการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันกับครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทยและสำนึกรักบ้านเกิด มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักคำสอนทางศาสนา มีความพอเพียง มีสำนึกความเป็นพลเมือง มีวิถีประชาธิปไตย เคารพสิทธิผู้อื่น รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และประเทศชาติ

๕.๒ มาตรการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบตนเอง โดยรู้ความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง

๕.๓ มาตรการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กและเยาวชนมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศรัทธาและความภาคภูมิใจในการทำงานสุจริต โดยเน้นการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความรู้ที่ผสมผสานกับประสบการณ์ตรง และสามารถจัดระบบการจัดการความรู้ของตนเองอย่างรอบด้าน

๕.๔ มาตรการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชน ให้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยส่งเสริมการต่อยอดทางการศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมร่วมสมัย และเชื่อมโยงถึงวัฒนธรรมโลก เน้นพัฒนาทักษะด้านภาษาและการเตรียมตัวสู่ตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพ

๕.๕ มาตรการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถ เลือกรับเทคโนโลยีเพื่อนำมาพัฒนา ยกระดับความรู้ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีงามใน ครอบครัว และสามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายภายนอกอย่างสร้างสรรค์

๕.๖ มาตรการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชน โดยการ พัฒนาศักยภาพของครอบครัวแบบองค์รวม ให้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิก สร้างความสัมพันธ์ ลดความรุนแรงในครอบครัว สร้างบุคคลต้นแบบ (ผู้นำทางความคิด) และ ชุมชนต้นแบบ สนับสนุนให้มีอาสาสมัครผู้นำกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน สนับสนุนแหล่ง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และชุมชน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์เรียนรู้ ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ ศูนย์กีฬา ศูนย์วัฒนธรรมและศิลปะ เป็นต้น

๕.๗ มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนมีจิตอาสาต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม ของเด็กและเยาวชน และการดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อสร้างคุณค่าต่อตนเองและสังคมอย่าง เป็นระบบ พร้อมทั้งสนับสนุนยกย่องเชิดชูเด็กและเยาวชน กลุ่มเด็กและเยาวชน ที่มุ่งมั่นเป็น นักกิจกรรมด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ การกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การนำหลักทางศาสนามา ปฏิบัติ เช่น ออกออม ออกตน พากเพียรพยายาม การมีจิตสาธารณะ ให้มีบทบาทในสังคมอย่าง ต่อเนื่อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ การปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรม

การที่เด็กและเยาวชนจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้นั้น จะต้องผ่าน กระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสม ต้องได้รับการอบรมสั่งสอนที่ดี จากพ่อแม่ ครูอาจารย์ ชุมชน และสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ตลอดจนเรื่องของ การปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมที่ถูกต้องดีงามของไทย สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวช่วยหล่อหลอม กล่อมเกลา ให้เด็กและเยาวชนมีกรอบชีวิตที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีภูมิคุ้มกัน ทาน การเปลี่ยนแปลงของสังคม

๑. การเรียนรู้

๑.๑ ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางความคิด มนุษย์เราสามารถเรียนรู้ได้จาก การได้ยิน การสัมผัส การดู การอ่าน รวมถึงผ่านการใช้สื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ เป็นส่วนส่งผ่าน (สถาบัน กศน. ภาคเหนือ, ๒๕๕๕) นักจิตวิทยาและนักการศึกษา หลายท่านให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้หลากหลาย เช่น

ฮิลการ์ดและเบาวอร์ (ilgard& Bower, ๑๙๘๑) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ฤทธิ์ของยา หรือสารเคมี หรือปฏิกิริยาสะท้อนตามธรรมชาติของมนุษย์

ประคินันท์ อุปรมัย (๒๕๔๐ : ๑๒๑) กล่าวถึงการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงของบุคคล อันมีผลเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเหตุทำให้บุคคลเผชิญสถานการณ์เดิมแตกต่างไปจากเดิม ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หมายถึงทั้งประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อม

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ บลูม (Bloom's Taxonomy) มี ๖ ระดับ คือ ความรู้ที่เกิดจาก ความจำ (Knowledge), ความเข้าใจ (Comprehension), การประยุกต์ (Application), การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้, การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่ และการประเมินค่า (Evaluation) วัดได้และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

การเรียนรู้ตามแนวคิดของ กาเย่ (Gagne) ประกอบด้วยปัจจัย ๓ ข้อ คือ ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัส และระบบประสาทในการรับรู้, สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการตอบสนอง (Response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของบลูมและคณะ (Bloom and Others) เน้นการเรียนรู้ใน ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) คือผลของการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถทางสมอง ครอบคลุมพฤติกรรมประเภทความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินผล , ด้านเจตพิสัย (Affective Domain) คือผลของการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึก ครอบคลุมพฤติกรรมประเภทความรู้สึก ความสนใจ ทักษะคติ การประเมินค่าและค่านิยม และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) คือผลของการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถด้านการปฏิบัติ ครอบคลุมพฤติกรรมประเภทการเคลื่อนไหว การกระทำการปฏิบัติงานการมีทักษะและความชำนาญ

๑.๒ องค์ประกอบของการเรียนรู้

ดอลลาร์ด และมิลเลอร์ (Dallard and Miller) เสนอว่าการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ คือ แรงขับ (Drive) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เป็นความพร้อมที่จะเรียนรู้ของบุคคล ทั้งสมอง ระบบประสาทสัมผัส และกล้ามเนื้อ แรงขับและความพร้อมเหล่านี้

จะก่อให้เกิดปฏิกิริยาหรือพฤติกรรมที่จะชักนำไปสู่การเรียนรู้ต่อไป , **สิ่งเร้า (Stimulus)** เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นตัวการที่ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมตอบสนองออกมา ในสภาพการเรียนรู้ การสอน สิ่งเร้าจะหมายถึงครู กิจกรรมการสอน และอุปกรณ์การสอนต่างๆที่ครูนำมาใช้ , **การตอบสนอง (Response)** เป็นปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมา เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า ทั้งส่วนที่สังเกตเห็นได้และส่วนที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเคลื่อนไหวท่าทาง คำพูด การคิด การรับรู้ ความสนใจ และความรู้สึก เป็นต้น และ **การเสริมแรง (Reinforcement)** เป็นการให้สิ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคล อันมีผลในการเพิ่มพลังให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองเพิ่มขึ้น การเสริมแรงมีทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลเป็นอันมาก

การเรียนรู้ เริ่มเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้า (Stimulus) มากระตุ้นบุคคล ระบบประสาทจะตื่นตัวเกิดการรับสัมผัส (Sensation) ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 แล้วส่งกระแสประสาทไปยังสมอง เพื่อแปลความหมาย โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นการรับรู้ (Perception) ใหม่ อาจสอดคล้องหรือแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิม แล้วสรุปผลของการรับรู้นั้น เป็นความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Concept) และมีปฏิกิริยาตอบสนอง (Response) อย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งเร้าตามที่รับรู้ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแสดงว่าเกิดการเรียนรู้แล้ว

๑.๓ การเรียนรู้ไม่ใช่วุฒิภาวะแต่การเรียนรู้อาศัยวุฒิภาวะ

วุฒิภาวะ คือ ระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคลแต่ละวัยที่เป็นไปตามธรรมชาติ แม้ว่าการเรียนรู้จะไม่ใช่วุฒิภาวะ แต่การเรียนรู้ต้องอาศัยวุฒิภาวะด้วย เพราะการที่บุคคลจะมีความสามารถในการรับรู้หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้ามากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีวุฒิภาวะเพียงพอหรือไม่

๑.๔ การเรียนรู้เกิดได้ง่ายถ้าสิ่งที่เรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน คือการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการจะเรียน หรือสนใจจะเรียน เหมาะกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน การเรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนไม่ต้องการหรือไม่สนใจ

๑.๕ การเรียนรู้แตกต่างกันตามตัวบุคคลและวิธีการในการเรียน

ในการเรียนรู้สิ่งเดียวกัน บุคคลต่างกัน อาจเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน เพราะบุคคลอาจมีความพร้อมต่างกัน มีความสามารถในการเรียนต่างกัน มีอารมณ์และความสนใจที่จะเรียนต่างกัน และมีความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะเรียนต่างกัน ในการเรียนรู้สิ่งเดียวกัน

ถ้าใช้วิธีเรียนต่างกัน ผลของการเรียนรู้อาจมากน้อยต่างกัน ได้ และวิธีที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มาก สำหรับบุคคลหนึ่งอาจไม่ใช่วิธีเรียนที่ทำให้อีกบุคคลหนึ่งเกิดการเรียนรู้ได้มากเท่ากับบุคคลนั้นก็ได

ลักษณะสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า มีการเรียนรู้เกิดขึ้น จะต้องประกอบด้วย ปัจจัย ๓ ประการ คือ

๑. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างคงทน ถาวร
๒. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น จะต้องเป็นผลมาจากประสบการณ์ หรือ การฝึก การปฏิบัติซ้ำๆ เท่านั้น
๓. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว จะมีการเพิ่มพูนในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และความสามารถทางทักษะทั้งปริมาณและคุณภาพ

๒. ค่านิยม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ค่านิยม” ไว้ว่า ค่านิยม คือสิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนด การกระทำของตนเอง

ก่อ สวัสดิ์พานิช (๒๕๓๕) กล่าวว่า ค่านิยม เป็นความคิด พฤติกรรมและ สิ่งอื่นที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติและวางแผนไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมัก เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความคิดเห็นของคนในสังคม

พนัส หันนาคินทร์ (๒๕๓๗) กล่าวถึงความหมายของ ค่านิยม ไว้ว่า เป็นการ ยอมรับนับถือ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนในสังคมมีต่อสิ่งต่างๆ อาจเป็น วัตถุ ความคิด หรือการกระทำในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม ทั้งนี้ได้มีการประเมินค่าจาก ทัศนะต่าง ๆ โดยรอบคอบแล้ว

Ruch (๑๙๕๒) กล่าวไว้ว่า ค่านิยม เป็นแรงจูงใจอันสำคัญที่มีต่อจุดมุ่งหมายใน ชีวิต จุดมุ่งหมายใดของชีวิตได้มาแล้วคุ้มค่า จะกล่าวว่าจุดมุ่งหมายนั้น มีค่านิยมสูง ถ้าจุดมุ่งหมายใด ได้มาแล้วไม่คุ้มค่า จุดมุ่งหมายนั้นมีค่านิยมในระดับต่ำ สิ่งใดที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยงแสดงว่า บุคคลนั้นมีค่านิยมที่ไม่ดีหรือมีค่านิยมในทางลบต่อสิ่งนั้น ค่านิยมจึงมีบทบาทและอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของบุคคล

Miller (๑๙๕๕) อธิบายว่า ค่านิยม เป็นเจตคติและความเชื่อที่ฝังลึกในชีวิตของ บุคคล และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในทุกด้าน จากพฤติกรรมที่เห็นได้ง่าย อาทิ การแต่งกาย ไปจนถึงพฤติกรรมที่ซับซ้อน เช่น การแสดงความคิดเห็น การเลือกคู่ครอง ความยุติธรรม เป็นต้น

จากทัศนะต่าง ๆ เกี่ยวกับความหมายของค่านิยม สรุปได้ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญ อย่างหนึ่งของสังคมมนุษย์ มีบทบาทต่อความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ใน

สังคม อีกทั้งค่านิยมยังมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย และตามความคิดเห็นของคนในสังคม

นักวิชาการ ได้แบ่งประเภทของค่านิยมไว้หลายแบบด้วยกัน อย่างเช่น

อคุลย์ วิเชียรเจริญ (๒๕๓๗) ใช้หลักความเปลี่ยนแปลง แบ่งค่านิยมออกเป็น ๒ ประเภท คือ ค่านิยมหลัก ซึ่งเป็นค่านิยมที่มีลักษณะเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีการวางรากลึก ยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลง และค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม ซึ่งเป็นของที่ไม่คงทน

Phenix (๑๙๙๖) แบ่งค่านิยมออกเป็น ๖ ประเภทคือ

๑. ค่านิยมทางสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้เกิดความรัก ความเข้าใจ และความต้องการของอารมณ์ของบุคคล

๒. ค่านิยมทางวัตถุ (Material Values) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้ชีวิต ร่างกาย ของคนเรา สามารถดำรงได้อยู่ต่อไป ได้แก่ ปัจจัยสี่ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และยารักษาโรค

๓. ค่านิยมทางความจริง (Truth Values) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความจริง ซึ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการความรู้ และนักวิทยาศาสตร์ที่ต้องการค้นหากฎของธรรมชาติ

๔. ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Values) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรู้สึกดีชอบชั่วดี

๕. ค่านิยมทางสุนทรียะ (Aesthetic Values) เป็นความซาบซึ้งใจในความคิด และความงามของสิ่งต่าง ๆ

๖. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Values) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับความปรารถนา ความสมบูรณ์ของชีวิต รวมทั้งความศรัทธาและการบูชาในทางศาสนาด้วย

สรุปได้ว่า ค่านิยมเป็นแนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งมีทั้งค่านิยมที่พึงประสงค์และค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ค่านิยมของสังคมไทยนั้น เป็นมรดกทางความคิด และเป็นพื้นฐานของการเกิดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๓๐ : ๒๕) ได้กำหนดค่านิยมพื้นฐานสำหรับคนไทยไว้ดังนี้

๑. การพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินชีวิต เป็นไปอย่างราบรื่น

๒. การประหยัดและออม หมายถึง การรู้จักใช้ รู้จักออม ทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จัก ดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

๓. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย หมายถึง การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตาม กฎหมาย ข้อตกลง ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

๔. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา หมายถึง การมีศรัทธาและยึดถือปฏิบัติ ในแบบแผนความประพฤติที่ตั้งอยู่ในความดีงามและหลักธรรมของศาสนา

๕. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย รักเกียรติภูมิของชาติ มีความผูกพันห่วงหาผูกพันมุ่งมั่นส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ มีความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือและยึดมั่นเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน มีความจงรักภักดีและศรัทธาในพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนค่านิยมพื้นฐานของคนในชาติ ถือว่าเป็นเรื่องที่เขาควรต้องเรียนรู้เพื่อให้

๑. เขาชนมีความรู้ และเข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย รู้ถึงขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีของไทย

๒. เขาชนมีจิตสำนึก รู้ถึงความหมาย ความสำคัญ และความเป็นมาของชาติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมที่ดีของไทย

๓. เขาชนรับรู้ถึงความกล้าหาญ เสียสละของบรรพบุรุษ ที่ช่วยปกป้องรักษาอธิปไตย ของชาติ รู้จักรักษาและสืบทอดประเพณีวัฒนธรรม และค่านิยมอันดีงามของชาติ

๔. เขาชนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซาบซึ้ง รักและห่วงหาในเอกลักษณ์ ความเป็นไทย

๓. วัฒนธรรม

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ (๑๑๐๓) ให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” เอาไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ

พระยาอนุมานราชชน (๒๕๑๕ : ๖) กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม วาจา ท่าทาง กิจกรรมและผลผลิตของกิจกรรม ที่มนุษย์ในสังคมผลิตหรือปรับปรุงขึ้นจากธรรมชาติ

คำรณ ฐานดี (๒๕๒๐ : ๓๐) ได้กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมว่า ทุกสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นยอมรับนับถือ และปฏิบัติตาม รวมทั้งเก็บสะสมและถ่ายทอดวิธีการประพฤติปฏิบัตินั้นต่อไปยังลูกหลานด้วย

คูเบอร์ (Cuber) (อ้างถึงใน งามพิศ สัตย์สงวน ๒๕๔๓ : ๒๒) ให้คำนิยามไว้ว่า วัฒนธรรม คือ แบบแผนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ที่ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ และขั้วรวมผลผลิตที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่น ทักษะคิด ค่านิยม สิ่งของต่างๆ ที่คนทำขึ้น และความรู้ที่มีอยู่ร่วมกันในกลุ่มชนหนึ่ง ๆ และมีการถ่ายทอดไปยังสมาชิกคนอื่น ๆ ในสังคม

จากนิยามข้างต้น พอสรุปได้ว่า วัฒนธรรม คือ ผลงานทั้งหมดที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่นำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ ซึ่งทุกคนยอมรับยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา วัฒนธรรมมีทั้งที่เป็นวัตถุจับต้องได้ เช่น สิ่งก่อสร้าง การแต่งกาย เครื่องใช้ที่ประดิษฐ์ขึ้นจากภูมิปัญญา และวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม สังคมที่ต่างกันอย่างมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน บุคคลอยู่ในวัฒนธรรมใดก็จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมนั้น วัฒนธรรมจึงถือเป็นวิถีชีวิตหรือแบบแผนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และการติดต่อสื่อสารจะเป็นตัวทำให้เกิดการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม เรียกว่า การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Diffusion) หมายถึง การที่วัฒนธรรมของสังคมหนึ่งได้ถูกนำไปใช้ในอีกสังคมหนึ่ง ซึ่งการแพร่กระจายเป็นไปได้ทุกทิศทาง แต่จะกระจายได้มากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการยอมรับสิ่งใหม่ของสังคมที่ถูกแพร่กระจายเข้าไป และขึ้นกับความรู้พื้นฐานดั้งเดิมของสังคม การรับวัฒนธรรมของผู้อื่นมาใช้เปรียบเหมือนการขอยืมมา เพราะบางอย่างเมื่อเวลาผ่านไป วัฒนธรรมนั้นก็สูญหายไปเอง เช่น การแต่งกาย ศัพท์แสลง อาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมมีลักษณะที่ได้จากการเรียนรู้ สังคมเป็นเวลานาน พร้อมกับมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และถ่ายทอดสู่สังคมจนกลายเป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในสังคม และมีการถ่ายทอดเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ขณะเดียวกันก็มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสังคมได้อีกด้วย

วัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมแบ่งแบบกว้าง ๆ ได้ ๒ ประเภทด้วยกัน คือ

๑. **วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture)** เป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ เช่น บ้านเรือน สิ่งก่อสร้าง ศิลปกรรม ประติมากรรม ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น

๒. **วัฒนธรรมทางจิตใจหรือไม่เกี่ยวกับวัตถุ (Non Material Culture)** ได้แก่ วัฒนธรรมที่เป็นสัญลักษณ์และจับต้องไม่ได้ เช่น ภาษาพูด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่ง งามพิศ สัตย์สงวน (๒๕๔๓ : ๕๓-๕๔) ได้แบ่งวัฒนธรรมทางจิตใจหรือวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุออกเป็น ๕ ชนิด คือ

๒.๑ **สถาบันสังคม** ได้แก่ ครอบครัว เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา เป็นต้น

๒.๒ **วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการควบคุมทางสังคม** ที่ทำให้เกิดระเบียบในสังคม ซึ่งมีทั้งที่เป็นการควบคุมอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นการแบ่งเป็น ๕ ประเภทย่อย คือ

๒.๒.๑ ศาสนา ซึ่งในหลักศาสนาจะมีข้อห้ามต่าง ๆ คือ ศีล ศาสนาจึงช่วยควบคุมทางสังคมได้

๒.๒.๒ ความเชื่อทางสังคม คือระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่เป็นของคนจำนวนมากในสังคม เช่น สังคมไทยเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ การทำบุญ เเวรกรรม

๒.๒.๓ ค่านิยม คือมาตรฐานที่ใช้วัดค่าในสังคม เมื่อสิ่งใดมีค่า คนก็อยากมี อยากเป็น ความเชื่อในค่านิยมของสังคมทำให้สังคมเกิดความมีระเบียบขึ้นได้

๒.๒.๔ ประเพณีต่างๆ แต่ละสังคมมีประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน เมื่อคนทำตามประเพณีจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคมขึ้นได้

๒.๒.๕ กฎหมาย คือการควบคุมสังคมโดยตรง และทำให้เกิดความมีระเบียบในสังคมเป็นอย่างดี

๒.๓ ศิลปะ หมายถึงการสร้างสรรคผลงานในด้านต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม หัตถกรรม ดนตรี การละคร นาฏศิลป์ วรรณกรรม เป็นต้น

๒.๔ ภาษา คือ สัญลักษณ์ที่ใช้สื่อสารติดต่อกัน ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน รวมทั้ง กิริยาท่าทางต่าง ๆ

๒.๕ พิธีกรรม

ณรงค์ เส็งประชา (๒๕๒๔ : ๒๓) กล่าวว่า วัฒนธรรม มี ๒ ประเภท คือ วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น เครื่องใช้ต่างๆ อาคารสิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ซึ่งหมายถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ภาษา ศิลปกรรม การกระทำ เป็นต้น

ประดิษฐ์ มัชฌิมา (๒๕๒๒ : ๑๓) แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น ๓ ประเภท คือ วัฒนธรรมทางความคิดหรือความเชื่อถือ, วัฒนธรรมทางระเบียบประเพณี และวัฒนธรรมทางวัตถุ

จุมพล หนิมพานิช (๒๕๒๖ : ๑๔๐) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ทั้งหลาย วัฒนธรรมทางสังคม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตามมารยาททางสังคม วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับกฎหมาย เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม และวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจและศิลปกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

พระยาอนุমানราชชน (๒๕๑๕ : ๗๓) กล่าวถึง ลักษณะของวัฒนธรรมว่ามี ๔ ประการ ดังนี้ ประการแรก ต้องมีการสะสม หมายถึง ต้องมีทุนเดิมอยู่ก่อนแล้ว และสะสมทุนนั้นให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ประการที่สอง ต้องมีการปรับปรุง หมายถึง ต้องรู้จักคัดแปลงและปรับปรุงส่วนที่บกพร่องอยู่ให้เหมาะสมและถูกต้อง ประการที่สาม จะต้องมีการถ่ายทอด คือ ทำให้วัฒนธรรมนั้นๆ แพร่หลายในวงกว้าง ประการที่สี่ มีการอบรมสั่งสอนให้ผู้อื่นหรือชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อกันไป

อาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมมีลักษณะที่ได้จากการเรียนรู้ และสั่งสมเป็นเวลานาน ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีการถ่ายทอดสืบต่อจากรุ่นสู่รุ่น ขณะเดียวกันก็มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกันไปในแต่ละสังคม การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต หรือจารีต กฎหมาย ศาสนา สิ่งประดิษฐ์ และวัตถุอื่นๆ ในวิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยม จึงอาจกล่าวได้ว่าพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคนในสังคมนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ส่วนมากเกิดจากการประดิษฐ์ และการแพร่กระจาย (ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์, ๒๕๒๑: ๑๔) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ยังมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย ซึ่งหากมีโครงสร้างทางวัฒนธรรมหลวม ก็จะทำให้การยึดเหนี่ยวผูกพันต่อกันในสังคมนี้น้อย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าสังคมที่มีความยึดมั่นต่อวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมมาก ซึ่งในสังคมมนุษย์จะมีการรับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียง โดยวัฒนธรรมที่รับมานั้น ไม่ขัดกับค่านิยมหลักของสังคม และมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่ จนกลายเป็นวัฒนธรรมของสังคมนั้น การรับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาในระยะแรก เรียกว่าเป็นการยืมวัฒนธรรม แต่เมื่อนาน ๆ ไป การยืมก็จะกลายเป็นการรับ การยืมวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมนั้น เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และทัศนคติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ ได้กำหนดความหมายของคำว่า บทบาท หน้าที่ และทัศนคติ เอาไว้ดังนี้

บทบาท (๖๔๘) หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อ - แม่ บทบาทของครู

หน้าที่ (๑๒๘๕) หมายถึง กิจที่จะต้องทำด้วยความรับผิดชอบ

ทัศนคติ (๕๖๒) หมายถึง แนวความคิดเห็น

จากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่า บทบาทและหน้าที่เป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกัน โดยบทบาทเป็นการปฏิบัติตัวตามสถานภาพ หรือหน้าที่ที่เป็นอยู่ บทบาทจะเป็นตัวกำหนดหน้าที่ของคน เช่น บทบาทของนักเรียน ก็มีหน้าที่ต้องเรียนหนังสือ เป็นต้น

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนชาวไทยทุกคน มีหน้าที่ที่จะต้องดำรงไว้ซึ่งสถาบันที่สำคัญ ๓ สถาบันด้วยกัน คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติถึงหน้าที่ของชนชาวไทยเอาไว้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๐ : ๒๐)

มาตรา ๗๐ บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗๑ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติ ตามกฎหมาย

มาตรา ๗๒ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๗๓ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหาร ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทา ภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักภัย ปกป้อง และสืบสาน ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๗๔ บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษา ประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน ตามหลักธรรมาภิบาลของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๑. บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย

ในสังคมประชาธิปไตยส่วนใหญ่ พลเมืองมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบของบ้านเมือง เคารพในกฎกติกาของสังคม , มีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเด็น สาธารณะอย่างแข็งขัน, มีส่วนร่วมในการกระทำเพื่อส่วนรวมด้วยความเต็มใจ, สนับสนุนการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน, ติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และหน่วยงานของรัฐ

๒. วิถีชีวิตประชาธิปไตย

วิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง การดำเนินชีวิตร่วมกันของบุคคลในสังคม โดย ยึดหลักประชาธิปไตยเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ใช้สิทธิ ของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายหรือกฎระเบียบ และกติกาทางสังคม การเป็นพลเมืองดี ตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย จะต้องมียุทธธรรมอย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๒.๑ **การวธธรรม** เป็นการเคารพต่อกัน ให้เกียรติกัน โดยให้ความเคารพบุคคล อื่นด้วยการทักทาย ให้เกียรติ แสดงความเคารพแก่บุคคลที่มีอาวุโสกว่า, เคารพในสิทธิของบุคคลอื่น ไม่ทำให้บุคคลอื่นต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง ไม่ขโมยของของบุคคลอื่น หรือของที่เจ้าของยังไม่ อนุญาตมาเป็นของตน, เคารพในหน้าที่ของตนและบุคคลอื่น ไม่ไปก้าวล่วงหน้าที่ของบุคคลอื่นที่ เป็นสาเหตุให้บุคคลอื่นต้องลำบากใจ, เคารพความคิดเห็นของบุคคลอื่น เมื่อมีการแสดงความคิดเห็น ควรให้เกียรติแก่ผู้แสดงความคิดเห็น ฟังด้วยความตั้งใจและใช้ปัญญาไตร่ตรอง ไม่ควรไปตัดสิน ว่าความคิดเห็นดังกล่าวถูกหรือผิด

๒.๒ สามัคคีธรรม เป็นการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะและชุมชน โดยร่วมกันทำงานด้วยความตั้งใจและเต็มใจจนงานสำเร็จ, รู้จักการเสียสละ คือ เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รู้จักการประนีประนอมไม่เอาเปรียบผู้อื่น, สร้างความสามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำให้หมู่คณะต้องแตกความสามัคคี

๒.๓ ปัญญาธรรม เป็นการช่วยกันคิดแก้ไขปัญหา เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ถ้ามีปัญหาโต้แย้งหรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกันในหมู่คณะ จะต้องอธิบายเหตุผลด้วยสติปัญญาให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ เพื่อให้มีความเห็นที่ตรงกัน

วิถีชีวิตประชาธิปไตย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมประชาธิปไตย คนในสังคมต้องมีคารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ขอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย คือ

๑. ด้านสังคม

- ๑.๑ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
- ๑.๒ การรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่น
- ๑.๓ การยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า
- ๑.๔ การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
- ๑.๕ การเคารพระเบียบของสังคม
- ๑.๖ การมีจิตสาธารณะ

๒. ด้านเศรษฐกิจ

- ๒.๑ การประหยัดและอดออมในครอบครัว
- ๒.๒ การซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพที่ทำ
- ๒.๓ การพัฒนางานอาชีพให้ก้าวหน้า
- ๒.๔ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
- ๒.๕ การสร้างงานและสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์

ต่อสังคม

- ๒.๖ การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่น ในอุดมการณ์

๓. ด้านการเมืองการปกครอง

๓.๑ การเคารพกฎหมาย

๓.๒ การรับฟังข้อคิดเห็นของทุกคน โดยอคทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

๓.๓ การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่า

๓.๔ การซื้อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

๓.๕ การกล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวม กล้าเสนอตนเองในการทำหน้าที่

๓.๖ การทำงานอย่างเต็มความสามารถ เต็มเวลา

บุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมได้ต้องตระหนักถึง บทบาท หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ และมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ เมื่อปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ย่อมเกิดความภาคภูมิใจและเกิดผลดี ทั้งต่อตนเองและสังคม ด้วยการเป็นพลเมืองดีที่เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

๓. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นศัพท์ทางการศึกษาด้านจิตวิทยา เป็นความเชื่อ ความรู้สึกเชิงประเมินค่า และเป็นเครื่องหมายแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย (Object) ซึ่งนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (๒๕๕๔: ๑๓๘) ให้ความหมายของทัศนคติว่า ทัศนคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรม บุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้ จะต้องอยู่นานพอสมควร

ยุพยงค์ (๒๕๔๓) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกทั้งด้านบวกและด้านลบ ของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ทำให้บุคคลพร้อมที่จะตอบโต้ออกมาเป็นพฤติกรรม

Gibson (๒๐๐๐:๑๐๒) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ คือ ตัวตัดสินพฤติกรรม เป็น ความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นสภาวะจิตใจที่พร้อมจะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของ บุคคลนั้นต่อบุคคลอื่นๆ ต่อวัตถุ หรือต่อสถานการณ์ โดยที่ทัศนคตินี้สามารถเรียนรู้หรือจัดการได้ โดยใช้ประสบการณ์

Sharon และ Saul (๑๙๙๖:๓๗๐) กล่าวว่า ทัศนคติ มี ๓ องค์ประกอบ ด้วยกันคือ

๑. ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) หมายถึง ความเชื่อเชิง การประเมินเป้าหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อ จินตนาการ และการจำ

๒. ด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือลบ หรือทั้งบวกและลบต่อเป้าหมาย

๓. ด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง แนวโน้มของพฤติกรรม หรือแนวโน้มของการแสดงออกต่อเป้าหมาย

ซึ่งองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้านนี้ ต่างมีความสัมพันธ์และส่งผลถึงกันคือ เมื่อมีความรู้ความเข้าใจก็จะก่อให้เกิดความรู้สึกและส่งผลให้เกิดพฤติกรรม หรือเมื่อเกิดพฤติกรรมก็จะทำให้เกิดความรู้สึก และมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นๆ ทักษะคิดหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ หรือสนับสนุน

๒. ความรู้สึกทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะของความไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน

๓. ความรู้สึกที่เป็นกลาง หรือเฉย ๆ เป็นการแสดงออกในลักษณะกลาง ๆ คือ ไม่มีความเห็น ไม่รู้สึกว่าจะชอบหรือไม่ชอบ

เนื่องจากทักษะคิดเกิดจากการเรียนรู้ ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทักษะคิด ก็คือ วัฒนธรรม (Culture) มีอิทธิพลต่อชีวิตของทุกๆ คน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย, ครอบครัว (Family) เป็นแหล่งแรกของชีวิต ครอบครัวจึงมีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างทักษะคิด ตลอดจนการปลูกฝังทักษะคิดในวัยเด็ก , กลุ่มเพื่อน (Social Group) เมื่อมนุษย์เข้าสู่สังคมกลุ่มเพื่อนหรือสังคมก็จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทักษะคิด และบุคลิกภาพ (Personality) ลักษณะบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อทักษะคิดของบุคคลมาก และทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกัน เช่น กลุ่มที่ชอบเข้าสังคม และกลุ่มที่ชอบสันโดษจะมีทักษะคิดที่ไม่เหมือนกัน

จะเห็นได้ว่า ทักษะคิดมีส่วนเกี่ยวข้องกับหน้าที่และบทบาทมาก หากมีทักษะคิดที่ดีต่อบทบาทก็จะสามารถทำหน้าที่ได้อย่างดี ทักษะคิดเป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นเรื่องของความคิดความรู้สึก แต่รับรู้ได้จากพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกมา ในการที่จะสร้างเยาวชนต้นแบบขึ้นมาขึ้น เด็กของเราก็จะต้องได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงามไม่ว่าจะเป็นค่านิยม บทบาทหน้าที่ของพลเมืองไทย วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างทักษะคิดที่ดีสำหรับการที่จะเติบโตขึ้นเป็นอนาคตของชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

จิรัชย์ เชนดำรง (๒๕๔๗ : สารະสังเขป) ได้วิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการผู้นำเยาวชนรักชาติ ปี ๒๕๔๗ ในเรื่องความพึงพอใจของเยาวชนที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เข้ารับการอบรมที่มีต่อโครงการใน ๓ ด้าน คือ ด้านทัศนคติ ทำให้เยาวชนมีความรักและหวงแหนในความเป็นชาติไทย เทิดทูนสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ พร้อมปกป้องอธิปไตยของชาติจากภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ด้านพฤติกรรม ทำให้เยาวชนมีลักษณะเป็นผู้นำ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความเป็นสุภาพบุรุษอยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคม ด้านวิสัยทัศน์ ทำให้เยาวชนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และทันสมัย รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งจะเป็นพลังสำคัญของชาติในการรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ต่อไปในอนาคต

ศลใจ ถาวรวงศ์ ต้นเจริญ และ จันทร์ชลิ มาพุทธ (๒๕๕๒ : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงกระบวนการจัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษากระบวนการจัดเกลาทางสังคมที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรม ของเยาวชนต้นแบบ ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสภาพแวดล้อม มีลักษณะร่วมของกระบวนการจัดเกลาทางสังคม คือ การมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีเหตุผล สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดเกลาทางสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้เยาวชนต้นแบบ ต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการเห็นคุณค่าของความดีงาม และการมีบุคคลเป็นหลักยึดทางจิตใจ และสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม ๘ ประการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความมีน้ำใจ ความสามัคคี ความสุภาพ ความสะอาด ความซื่อสัตย์ และความมีวินัย

ยุวบุษ ทองดี (๒๕๓๗ : สารະสังเขป) ได้ศึกษาถึงบทบาทของ grp.กลาง ในการพัฒนาเยาวชนในอนาคต เพื่อศึกษาแนวโน้มบทบาทการพัฒนาเยาวชนของ grp.กลาง ที่น่าจะจัดทำในด้านต่าง ๆ คือ จัดทำโครงการพัฒนาของ grp.กลาง ให้สอดคล้องต่อการพัฒนาเยาวชนในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มของเยาวชน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดทุกรูปแบบ ประสานวิทยากรในการให้การฝึกอบรมอาชีพต่างๆ แก่เยาวชน

ส่งเสริมให้เยาวชนดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และประเพณีไทย ส่งเสริมให้เยาวชนยึดมั่น การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

รัชนี้ ธีรตันพงษ์ (๒๕๕๐ : สาระสังเขป) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของวัยรุ่นต่อการใช้เวลา กับครอบครัว กรณีศึกษา โรงเรียนระเบียบศึกษา เพื่อศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นต่อการใช้เวลา กับครอบครัว และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อการใช้เวลา กับครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้เวลา กับครอบครัว รู้สึกมีความสุขที่ได้ ทำกิจกรรมกับครอบครัว กิจกรรมที่ทำร่วมกันหลังเลิกเรียนและในวันหยุดส่วนใหญ่คือ การดู โทรทัศน์ รับประทานอาหารร่วมกัน เมื่อมีปัญหาจะปรึกษาพ่อ แม่ และเพื่อน โดย เพศ อายุ จำนวนพี่น้อง ลำดับการเป็นบุตร ระดับการศึกษาของพ่อ-แม่ อาชีพของพ่อ-แม่ ไม่มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติข้างต้น ส่วนสถานภาพการสมรสของพ่อ-แม่ บรรยากาศในครอบครัว ความทรงจำ ที่ดีเกี่ยวกับ การทำกิจกรรม ความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ช่วงเวลาที่มี ความสุขกับพ่อ-แม่ ในวันหยุด มีความสัมพันธ์กับทัศนคติดังกล่าว

สมโภชน์ นนทชัย (๒๕๔๒ : สาระสังเขป) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความ คิดเห็นของเจ้าหน้าที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และเจ้าหน้าที่กรมอาชีวศึกษา ต่อโครงการ พัฒนาเยาวชนเพื่อความมั่นคง พบว่า ปัจจัยในเรื่องระดับการศึกษา ระยะเวลาทำงาน โครงการฯ ประสบการณ์ในการทำงาน โครงการเยาวชนอื่น ๆ และการติดต่อประสานงานกับ เจ้าหน้าที่โครงการ และหน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างทางนัยสำคัญต่อ โครงการพัฒนาเยาวชน เพื่อความมั่นคง เจ้าหน้าที่ทั้งหมด มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของ โครงการ เจ้าหน้าที่เห็นว่าปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่มีงานประจำหลายหน้าที่ และการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โครงการบ่อย ๆ ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

บทที่ ๓

การดำเนินงานตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

ตามที่กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดินในพื้นที่ ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างสูงสุด พลเอกบุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ในขณะนั้น) ได้กรุณามีดำริที่จะพัฒนาพื้นที่ส่วนกลาง ของโครงการให้เป็นค่ายเยาวชนต้นแบบ มีความเป็นมาตรฐานระดับประเทศ และมีความยั่งยืน เพื่อใช้เป็นสถานที่อบรมปลูกฝังเด็กและเยาวชน ให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย เกิดความรักในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีความรัก ความสามัคคี สำหรับการเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ได้ดำเนินการจัดสร้างค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนฯ ในพื้นที่กว่า ๗ ไร่ ตามดำริของผู้บัญชาการทหารสูงสุดแล้วเสร็จในเบื้องต้น และทำการฝึกอบรมเยาวชนรุ่นแรกในห้วงวันที่ ๒๔ มีนาคม ถึงวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ และในวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ก็ได้เดินทางไปเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย รุ่นที่ ๒ และร่วมปลูกต้นไม้กับเด็ก ๆ ณ ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย บ้านคลองดินคำ ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ได้รับการอนุมัติให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดำเนินการปีละ ๕ รุ่น มีเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมรุ่นละ ๑๐๐ คน เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๓ - ๒๐ ปี ทั้งชายและหญิง ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค จำนวน ๕ - ๑๐ โรงเรียน ใช้เวลาในการฝึกอบรมครั้งละ ๕ วัน ๔ คืน การดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๑ จนถึงปี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้ทำการฝึกอบรมเยาวชนรวมมาแล้วจำนวน ๓๓ รุ่น เป็นเยาวชนทั้งชายและหญิงกว่า ๓,๐๐๐ คน

วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อให้เด็กและเยาวชน ได้มาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะกับเพื่อนใหม่ สถานที่ใหม่ ได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆ ให้เด็กได้มีการปรับตัว มีการแสดงออกในทางที่เหมาะสม เสริมสร้างความสามัคคี ในหมู่คณะ ฝึกความมีระเบียบวินัย การทำงานเป็นกลุ่ม ได้เรียนรู้ถึงคุณค่าของธรรมชาติและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รู้ถึงโทษของยาเสพติดและวิธีการป้องกันตนเอง รวมทั้งการปลูกฝังในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

การดำเนินงาน และรายละเอียดการฝึกอบรม

การดำเนินงานตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ได้มอบหมายให้ สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยดำเนินการฝึกอบรมเยาวชน สถานที่ดำเนินการคือ ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ บ้านคลองดินดำ ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ฝึกอบรมเยาวชนรุ่นละ ๑๐๐ คน ระยะเวลาในการเข้าค่าย ๕ วัน ๔ คืน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑. ขั้นตอนเตรียมการ

๑.๑ สำนักงานพัฒนาภาค ๑, สำนักงานพัฒนาภาค ๒ และ สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะมอบหมายให้หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่แต่ละภาค ประสานกับโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก และมีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกความเป็นผู้นำ ภาละ ๑๐๐ คน พร้อมทั้งนำเยาวชนเดินทางมาเข้าค่าย ร่วมดูแลเยาวชนในภาพรวม และพาเยาวชนเดินทางกลับหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

๑.๒ สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดำเนินการ

๑.๒.๑ แต่งตั้งคณะทำงานและเจ้าหน้าที่ เพื่อเตรียมความพร้อมของค่ายฝึก ตลอดจนจัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมฯ

๑.๒.๒ อบรมสัมมนาครูฝึก และครูพี่เลี้ยง รวมทั้งส่งครูฝึกเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน

๑.๒.๓ ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนวิทยากรที่มีความรู้ สถานที่ อุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการศึกษาดูงานและอื่น ๆ ให้กับเด็กและเยาวชน

๑.๒.๔ จัดทำแผนห้วงการฝึกอบรมเยาวชนในแต่ละรุ่น

๒. เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม

การจัดหลักสูตรจะเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีความรู้รอบด้าน มีความพร้อมในการรับและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย มีความอดทน มีน้ำใจ มีความเสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักและหวงแหนในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนมีความเข้าใจซาบซึ้ง ถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นศูนย์กลาง และมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมให้มากที่สุด จัดกิจกรรมการปฏิบัติที่เยาวชนต้องระดมความคิดและใช้ความสามารถร่วมกันในการแก้ไขปัญหาเพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม และแสดงออกถึงลักษณะความเป็นผู้นำของแต่ละคน รวมทั้งสอดแทรกกิจกรรมนันทนาการ เพื่อความสนุกสนานโดยอยู่ในกรอบของหลักสูตร ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้มีการปรับปรุงวิธีการดำเนินการและเนื้อหาในหลักสูตร ดังนี้

๒.๑ การจัดการฝึกอบรม

รุ่นที่ ๑ ฝึกอบรมเยาวชนจากสำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

รุ่นที่ ๒ ฝึกอบรมเยาวชนจากสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

รุ่นที่ ๓ ฝึกอบรมเยาวชนจากสำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

รุ่นที่ ๔ ฝึกอบรมเยาวชนจากสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

รุ่นที่ ๕ นำเยาวชนที่ผ่านการอบรมจากรุ่นที่ ๑ - ๔ รุ่นละ ๒๐ คน และสำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา คัดเลือกเยาวชนในพื้นที่จำนวน ๒๐ คน เข้ารับการฝึกอบรม

๒.๒ การบรรยายพิเศษโดยวิทยากร

๒.๒.๑ การบรรยายด้านศีลธรรม เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยพระอาจารย์จากวัดบ้านคลองดินดำ ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๒.๒.๒ การบรรยายเรื่องคุณลักษณะของผู้นำเยาวชน โดย เรือตรี คีอิกเตอร์ ยงยุทธ แสนประสิทธิ์ จากกรมกิจการพลเรือนทหาร เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมของมนุษย์และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาบุคลิกภาพให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีและเหมาะสม

เนื้อหา สัญชาตญาณความรุนแรงในตัวมนุษย์ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ทุกคนมีความรุนแรงเป็นสัญชาตญาณ แต่เราเรียนรู้ที่จะแปรเปลี่ยนเป็นพลังที่สร้างสรรค์ได้, คุณลักษณะของผู้นำเยาวชนที่พึงประสงค์ ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ คือจะต้องแสวงหาความรู้อยู่เสมอ เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมเพื่อสร้างทักษะการใช้ชีวิต พัฒนาจิตความสามารถของตนเอง เพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน มีทักษะในการสื่อสาร รู้จักสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มีความกล้าหาญ กล้าคิด กล้าทำ , การฝึกตัวเอง ด้วยการหัวเราะ การขยับกล้ามเนื้อ

วิธีการสอน ฉายภาพสื่อประกอบการสอน และให้เยาวชนร่วมทำกิจกรรม

๒.๒.๓ การบรรยายเรื่องภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับกฎแห่งจักรวาล

โดย คีอิกเตอร์ วันเพ็ญ เขมะกนก จากสถาบันฝึกอบรมสุนทรียสนทนาคอนฟ้า จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงการใช้สติพินิจพิจารณาที่สภาวะจิตใจ ฝึกที่จะฟังเสียงด้านในของตัวเอง ให้ลึกซึ้งมากขึ้น และเชื่อมโยงสู่สังคมในการทำความเข้าใจผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้คลี่คลายปัญหาต่างๆ ลงได้ เพราะเมื่อเราสามารถเรียนรู้ใจตนเองได้อย่างถ่องแท้ ก็จะมีศักยภาพเข้าใจผู้อื่นได้

เนื้อหา ธรรมชาติของความคิด , การทำความเข้าใจความรู้สึกของตัวเอง และการทำความเข้าใจถึงภายนอกผ่านการมองของเรา , ระบบประสาทกับความสำนึก

วิธีการสอน ใช้วิธีอบรมเชิงปฏิบัติการมีผู้เข้ารับการอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เยาวชนจะได้เรียนรู้ตนเองด้วยการฝึกทักษะการฟังเสียงภายในของตนเองด้วยสติ ฝึกพูดให้เพื่อนฟัง ฝึกฟังสิ่งที่เพื่อนพูด โดยใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา (On Dialogue) เป็นการเรียนรู้อย่างผ่อนคลาย

ประโยชน์ เรียนรู้ตนเอง ตระหนักในคุณค่าของตนเอง เรียนรู้คนรอบข้าง รู้สึกรักและเห็นคุณค่าของกันและกัน, ค้นหาศักยภาพในตนเอง สร้างแรงบันดาลใจด้วยทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ และการปรับเปลี่ยนตนเอง ทั้งพฤติกรรม ความคิด อารมณ์ ทำให้เกิดสติ ปัญญา สร้างจิตแห่งการรู้รักสามัคคี, สร้างทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ฝึกฝนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ฝึกการฟังอย่างลึกซึ้ง เพื่อสร้างสมาธิ สติ ปัญญา เกิดมุมมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นองค์รวม ทั้งกับมนุษย์และธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม, ประสานความรักความสามัคคีในองค์กร

๒.๒.๔ การบรรยายเรื่องการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย โดย พันเอก

อนุสรณ์ นุตสถิตย์ จากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๒ เพื่อให้เยาวชนมีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- เนื้อหา พระบารมีแห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทย , ประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ต้องจดจำ , ความรักความสามัคคีของคนในชาติ
- วิธีการสอน ให้เรียนรู้ประวัติศาสตร์สยาม บุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทยในยุคต่าง ๆ ความเชื่อมโยงของแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่กรุงสุโขทัย - กรุงรัตนโกสินทร์ แบบองค์รวม สอนประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ เปรียบเทียบชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญ ที่สามารถนำมาเป็นแง่คิด หรือให้เกิดมุมมองอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อประกอบการสอน เพื่อสร้างความเข้าใจ ปลุกใจ และเข้าใจ
- ประโยชน์ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย และมีความรัก ห่วงแหนแผ่นดินเกิด เพื่อให้เกิดความรักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่มีบุญคุณกับประเทศชาติ อย่างใหญ่หลวง และสร้างเสริมความรักความสามัคคีของคนในชาติ

๒.๓ กิจกรรมนอกสถานที่

๒.๓.๑ ทดสอบกำลังใจ ฝึกการดำรงชีพในป่า การถ่ายทอดประสบการณ์ของเยาวชน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ณ ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๒.๓.๒ ทักษะศึกษาการเลี้ยงโคพันธุ์ ฟาร์มโชคชัย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๒.๓.๓ ทักษะศึกษาเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๓ - ๑ กรอบวิชาและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเยาวชนปี ๒๕๕๗

กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
การต้อนรับ ปฐมนิเทศ และพิธีเปิดการฝึกอบรม	๔	รุ่น ๑ - ๔
การละลายพฤติกรรม กลุ่มสัมพันธ์ และนันทนาการ	๗	
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๔	
การปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นผู้นำ	๖	
การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม	๓	
การฝึกระเบียบวินัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	๔	
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การบำเพ็ญประโยชน์	๔	

ตารางที่ ๓ - ๑ กรอบวิชาและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเยาวชนปี ๒๕๕๗ (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๔	รุ่น ๕
การดำรงชีพในป่า ทดสอบกำลังใจ และการทำงานเป็นทีม	๖	รุ่น ๑ - ๔
การปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด	๒	รุ่น ๑ - ๔
ทัศนศึกษาและเยี่ยมชม	๗	
กิจกรรมกลุ่ม	๗	รุ่น ๕
ปัจฉิมนิเทศ และพิธีปิดการฝึกอบรม	๔	

ผลการฝึกอบรม

๑. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๑

ฝึกอบรมเยาวชน ๓ รุ่น จำนวน ๒๐๐ คน อายุระหว่าง ๑๒ - ๑๘ ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จาก ๒๕ โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑.๑ การปลูกจิตสำนึกให้รักสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และครอบครัว

๑.๒ การดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และพาเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านเทพนิมิต อำเภอปากช่อง ที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

๑.๓ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพาเยี่ยมชมอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เพื่อดูระบบนิเวศของป่า

๑.๔ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

๑.๕ การปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด โดยวิทยากรจากปปส.ภาค ๓ จังหวัดนครราชสีมา และรับฟังการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้เคยเสพยาเสพติด หลุดจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง

๑.๖ การละลายพฤติกรรมด้วยกลุ่มสัมพันธ์

๑.๗ การทดสอบกำลังใจ และฝึกการดำรงชีพในป่า

๑.๘ การฝึกระเบียบวินัย

๒. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ฝึกอบรมเยาวชน ๕ รุ่น จำนวน ๕๐๐ คน อายุระหว่าง ๑๓ - ๑๘ ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จาก ๘ โรงเรียน ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ ๓ - ๒ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๒

กิจกรรม	รุ่น๑/๕๒	รุ่น๒/๕๒	รุ่น๓/๕๒	รุ่น๔/๕๒	รุ่น๕/๕๒
กลุ่มสัมพันธ์	๘๗	๗๕	๘๐	๔๘	๘๕
นันทนาการ	๘๕	๕๘	๕๕	๕๘	๕๕
ฝึกระเบียบวินัย	๕๐	๘๕	๕๓	๖๖	๕๓
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๘๕	๕๐	๕๐	๕๐	๕๒
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๘	๕๒	๕๐	๘๕	๕๒
การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด	๗๘	๘๐	๘๐	๗๕	๘๑
ทดสอบกำลังใจ	๘๔	๘๔	๘๕	๖๐	๕๐
การดำรงชีพในป่า	๘๘	๕๒	๕๐	๘๕	๕๑
ทัศนศึกษา	๕๒	๘๗	๘๗	๗๖	๘๕
ได้รับความรู้ใหม่	๘๐	๕๒	๕๒	๕๒	๕๑
ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	๗๐	๘๘	๕๐	๘๘	๘๕
มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น	๗๔	๕๐	๕๓	๕๐	๕๐
รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น	๗๘	๖๒	๖๐	๖๒	๖๐
ควรจัดฝึกอบรมรุ่นต่อไปอีก	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ

กลุ่มสัมพันธ์ วิทยากร คุณ สามารถ โพธิ์นอก ผู้อำนวยการโรงเรียนเคหะประชาสามัคคี
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย วิทยากร พ.อ.หญิง สมพร ปุจฉาการ กกร.ทภ.๒

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิทยากร คุณ ฉลาด พุทธบาล เจ้าหน้าที่อุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่

การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด วิทยากร คุณ เป็รียบเดือน ประเสริฐศักดิ์ ปปส.ภาค ๓
และฟังถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้เคยเสพยาเสพติดหญิงที่โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง
ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง

ทดสอบกำลังใจ สถานที่ โบนันซ่าเขาใหญ่

การดำรงชีพในป่า วิทยากร ร.อ.สำราญ งามสูงเนิน ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง

ทัศนศึกษา ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านเทพนิมิต อ.ปากช่อง ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

๓. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

ฝึกอบรมเยาวชน ๕ รุ่น จำนวน ๕๐๐ คน อายุระหว่าง ๑๖ – ๑๘ ปี ศึกษาอยู่ใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก ๖๕ โรงเรียน ในพื้นที่ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ – ๕ หน่วย
บัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓ – ๓ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๓

กิจกรรม	รุ่น ๑/๕๓ สนภ.๕	รุ่น ๒/๕๓ สนภ.๑	รุ่น ๓/๕๓ สนภ.๒	รุ่น ๔/๕๓ สนภ.๓	รุ่น ๕/๕๓ สนภ.๔
กลุ่มสัมพันธ์	๘๑	๘๕	๘๔	๘๓	๘๘
นันทนาการ	๘๓	๘๕	๘๔	๘๓	๘๑
ฝึกระเบียบวินัย	๘๖	๘๕	๘๔	๘๓	๘๑
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	๘๒	๘๐	๘๒	๘๔	๘๒
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๘๐	๘๘	๘๖	๘๕	๘๕
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๕	๘๑	๘๑	๘๑	๘๐
การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด	๘๖	๘๓	๘๒	๘๕	๘๕
ทดสอบกำลังใจ	๘๑	๘๕	๘๘	๘๕	๘๓
การดำรงชีพในป่า	๘๕	๘๒	๘๐	๘๕	๘๕
ทัศนศึกษา	๘๔	๘๗	๘๕	๘๗	๘๖

ตารางที่ ๓ - ๓ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๓ (ต่อ)

กิจกรรม	รุ่น ๑/๕๓ สนภ.๕	รุ่น ๒/๕๓ สนภ.๑	รุ่น ๓/๕๓ สนภ.๒	รุ่น ๔/๕๓ สนภ.๓	รุ่น ๕/๕๓ สนภ.๔
ได้รับความรู้ใหม่	๕๕	๕๒	๕๑	๕๑	๕๕
ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	๘๕	๕๐	๘๘	๕๐	๕๓
มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น	๕๐	๕๓	๕๔	๕๒	๕๐
รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น	๘๐	๘๐	๘๕	๘๕	๘๕
ควรจัดฝึกอบรมรุ่นต่อไปอีก	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ

กลุ่มสัมพันธ์ วิทยากร คุณสามารถ โพธิ์นอก ผู้อำนวยการโรงเรียนเคหะประชาสามัคคี
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม วิทยากร พระอาจารย์สุชาติ วัดบ้านคลองดินดำ
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย วิทยากร พ.อ.หญิง สมพร ปุจฉาการ กกร.ทภ. ๒
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิทยากร คุณฉลาด พุทธบาล เจ้าหน้าที่อุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่
การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด วิทยากร คุณเป็ยบเคื่อน ประเสริฐศักดิ์ ปปส.ภาค ๓
และเยาวชนในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองพันรบพิเศษ ศสพ.นศส.
การดำรงชีพในป่า วิทยากร ร.อ.สำราญ งามสูงเนิน ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง
ทัศนศึกษา ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านเทพนิมิต อ.ปากช่อง ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
การพึ่งตนเองในด้านพลังงาน วิทยากร คุณชาญชัย ลิ้มปียากร ผู้อำนวยการอาศรมพลังงาน

๔. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ฝึกอบรมเยาวชน ๕ รุ่น จำนวน ๕๐๐ คน อายุระหว่าง ๑๑ – ๑๘ ปี ศึกษาอยู่ใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษา จาก ๓๓ โรงเรียน ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๑, ๒, ๓, ๕ หน่วย
บัญชาการทหารพัฒนา และ กรุงเทพฯ

ตารางที่ ๓ - ๔ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๕

กิจกรรม	รุ่น๑/๕๔ บก.นทพ.	รุ่น๒/๕๔ สนภ.๑	รุ่น๓/๕๔ สนภ.๕	รุ่น๔/๕๔ สนภ.๒	รุ่น๕/๕๔ สนภ.๓
กลุ่มสัมพันธ์	๘๖	๘๖	๘๔	๘๕	๘๕
นันทนาการ	๕๔	๕๐	๕๕	๕๓	๕๓
ฝึกระเบียบวินัย	๕๓	๕๓	๕๒	๘๕	๕๑
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	๕๕	๕๕	๕๕	๕๔	๕๓
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๕๐	๕๐	๕๖	๕๖	๕๕
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๕	๘๕	๕๔	๕๔	๕๓
การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด	๘๘	๘๘	๘๓	๘๐	๘๐
ทดสอบกำลังใจ	๕๔	๕๔	๕๒	๕๒	๕๐
การดำรงชีพในป่า	๕๒	๕๒	๕๕	๕๔	๕๓
ทัศนศึกษา	๘๕	๘๕	๘๐	๕๑	๘๕
ได้รับความรู้ใหม่	๘๖	๘๕	๘๔	๕๕	๕๔
ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	๘๕	๘๐	๘๓	๕๓	๕๘
มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น	๕๕	๕๓	๕๔	๕๘	๕๕
รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น	๔๐	๘๒	๘๘	๕๐	๕๐
ควรจัดฝึกอบรมรุ่นต่อไปอีก	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ

รุ่น ๔ และรุ่น ๕ เพิ่มทัศนศึกษาฟาร์มโชคชัย

๕. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๕

ฝึกอบรมเยาวชน ๕ รุ่น จำนวน ๕๐๐ คน อายุระหว่าง ๑๓ - ๑๗ ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จาก ๒๔ โรงเรียนในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๑, ๒, ๓, ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ กรุงเทพฯ

ตารางที่ ๓ - ๕ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๕

กิจกรรม	รุ่น๑/๕๕ สนภ.๑	รุ่น๒/๕๕ สนภ.๒	รุ่น๓/๕๕ สนภ.๓	รุ่น๔/๕๕ บก.นทพ.	รุ่น๕/๕๕ สนภ. ๕
นันทนาการ	๕๓	๕๒	๕๔	๕๕	๕๔
ฝึกระเบียบวินัย	๘๕	๘๘	๕๓	๕๔	๕๑
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	๕๓	๕๒	๕๑	๕๒	๕๔
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๕๕	๕๔	๕๔	๕๓	๕๕
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕๓	๕๒	๕๔	๕๑	๕๑
การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด	๕๔	๕๓	๕๐	๕๑	๕๑
ทดสอบกำลังใจ	๕๐	๕๐	๕๓	๕๓	๕๓
การดำรงชีพในป่า	๕๓	๕๒	๕๒	๕๓	๕๓
ทัศนศึกษา	๘๕	๘๘	๘๘	๕๔	๕๒
ได้รับความรู้ใหม่	๕๒	๕๕	๕๐	๕๒	๕๒
ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	๕๐	๕๐	๘๕	๕๐	๘๕
มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น	๕๓	๕๔	๕๑	๕๔	๕๐
รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น	๕๐	๕๐	๘๗	๘๕	๕๓
ควรจัดฝึกอบรมรุ่นต่อไปอีก	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

๖. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๖

ฝึกอบรมเยาวชน ๕ รุ่น จำนวน ๕๐๐ คน อายุระหว่าง ๑๓ – ๑๗ ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จาก ๒๓ โรงเรียน ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๑ ,๒ ,๓ , ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และกรุงเทพฯ

ตารางที่ ๓ - ๖ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๖

กิจกรรม	รุ่น ๑/๕๖ สนภ. ๕	รุ่น ๒/๕๖ สนภ. ๒	รุ่น ๓/๕๖ สนภ. ๑	รุ่น ๔/๕๖ สนภ.๓	รุ่น ๕/๕๖ บก.นทพ.
นันทนาการ	๕๕	๕๕	๕๗	๕๓	๕๔
ฝึกระเบียบวินัย	๕๓	๕๓	๘๕	๕๑	๘๗
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	๕๘	๕๘	๕๗	๕๘	๕๗
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๕๕	๕๓	๕๕	๕๗	๕๕
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕๔	๕๖	๕๖	๕๒	๕๔
การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด	๕๑	๕๒	๕๑	๕๑	๕๓
การดำรงชีพในป่า	๕๔	๕๔	๕๕	๕๗	๕๕
ทัศนศึกษา	๕๗	๕๖	๕๗	๕๗	๕๖
ได้รับความรู้ใหม่	๕๖	๕๖	๕๖	๕๕	๕๖
ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	๕๔	๕๓	๕๔	๕๖	๕๗
มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น	๕๘	๕๕	๘๕	๕๑	๕๕
ควรจัดฝึกอบรมรุ่นต่อไปอีก	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

๓. ผลการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ฝึกอบรมเยาวชน ๕ รุ่น จำนวน ๔๘๘ คน อายุระหว่าง ๑๓ - ๒๒ ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา และ ปวช. จาก ๔๕ โรงเรียน ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๑ - ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓ - ๗ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๗

กิจกรรม	รุ่น ๑/๕๗ สนภ. ๑	รุ่น ๒/๕๗ สนภ. ๒	รุ่น ๓/๕๗ สนภ. ๓	รุ่น ๔/๕๗ สนภ. ๕
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	๘๕	๘๖	๘๕	๕๔
คุณลักษณะของผู้นำเยาวชน	๘๖	๘๘	๗๘	๕๒
ภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับกฎแห่งจักรวาล	๘๗	๕๒	๘๓	๕๔

ตารางที่ ๓ - ๓ ความพึงพอใจของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ.๒๕๕๗ (ต่อ)

กิจกรรม	รุ่น๑/๕๗ สนภ. ๑	รุ่น๒/๕๗ สนภ. ๒	รุ่น๓/๕๗ สนภ. ๓	รุ่น๔/๕๗ สนภ. ๕
การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย	๘๕	๕๖	๕๒	๕๖
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๖	๕๐	๘๘	๕๗
ทดสอบกำลังใจและทำงานเป็นกลุ่ม	๘๗	๘๗	๘๗	๕๓
รักชาติ เห็นความสำคัญของความสามัคคีและปรองดอง	๕๖	๕๐	๕๒	๕๗
ซาบซึ้งต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	๕๕	๕๗	๕๑	๕๗
มีระเบียบวินัยและความเป็นผู้นำมากขึ้น	๕๕	๕๕	๘๘	๕๕
มีจิตอาสาทำความดีเพื่อสังคม	๕๑	๘๕	๘๖	๕๒

สำหรับรุ่น ๕/๕๗ เป็นการนำเยาวชนที่ผ่านการอบรมจากรุ่นที่ ๑ - ๔ รุ่นละ ๒๐ คน และเยาวชนในจังหวัดภาคใต้ ของสำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มาร่วมเข้าค่าย โดยมีกิจกรรมที่แตกต่างจากทั้ง ๔ รุ่น คือ

๑. การบำเพ็ญประโยชน์ “ ผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพรักษ์สิ่งแวดล้อม ” ณ โรงเรียนหนองนกเขียนสามัคคี อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นหมู่คณะ และรู้จักการเสียสละ มีจิตสาธารณะ เป็นการส่งเสริมคุณธรรมในตัวเยาวชน

๒. ทักษะศึกษาโรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา (พลังงานน้ำสูบกกลับ) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเรียนรู้ในเรื่องของการนำพลังงานจากธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ ทำให้ไม่ต้องใช้พลังงานเชื้อเพลิง อีกทั้งยังไม่ก่อให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม

๓. ทักษะศึกษาศูนย์อนุรักษ์พันธุ์พันธุ์พืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเรียนรู้วิธีทำการเกษตรแผนใหม่ การขยายพันธุ์พืช การพัฒนาพันธุ์พืช ได้รู้จักพันธุ์พืชที่หลากหลาย

๔. ให้เยาวชนได้เล่าถึงเรื่องราวดีๆ ที่ได้ทำหลังจากจบการฝึกอบรมที่ผ่านมา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เยาวชนมีจิตสำนึกในเรื่องของการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การรักษาธารณสมบัติ การมีจิตใจโอบอ้อมอารี รู้จักการแบ่งปัน และการใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากตารางแสดงความพึงพอใจของเยาวชนในโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย จะเห็นได้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในทุกกิจกรรมของค่ายฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการในเรื่องของ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด เชิงวิชาการในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำรงชีพในป่า เศรษฐกิจพอเพียง และเรื่องสนุกสนาน ทั้งกลุ่มสัมพันธ์ นันทนาการ ฝึกระเบียบวินัย ทดสอบกำลังใจ ซึ่งทำให้เยาวชนได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ ทักษะ และพฤติกรรม ให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม รักษา ศาสนา พระมหากษัตริย์ และจากการสังเกตพบว่า เยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การแสดงออก โดยให้ความร่วมมือ สนใจเข้าร่วมกิจกรรม มีความห่วงใยและมีน้ำใจกับเพื่อนมากขึ้น สำหรับปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ก็คือ การเดินทางของเยาวชนที่มาเข้าร่วม โครงการ ซึ่งเยาวชนที่มาจากภาคเหนือ และภาคใต้ต้องใช้เวลาในการเดินทางมากกว่าเยาวชนที่มาจากภาคกลาง หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้สภาพอากาศเมื่อต้นปี พ.ศ.๒๕๕๗ อากาศหนาวมาก เป็นผลให้เยาวชนเจ็บป่วยได้ง่าย ด้วยสถานที่ฝึกอบรมเป็นอาคาร โล่งและเยาวชนต้องนอนพักในเต็นท์

ผลการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ทุกรุ่นที่ผ่านมา นับว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ด้วยเยาวชนทุกคนที่เข้ารับการฝึกอบรมต่างเห็นควรให้มีการจัดฝึกอบรมรุ่นต่อไปอีก การเข้าค่าย ทำให้เยาวชนได้รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น การรับฟังวิทยากรบรรยาย การเข้าร่วมกิจกรรม การทัศนศึกษา ช่วยทำให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่ม รับรู้ถึงประสบการณ์ใหม่ๆ เรื่องราวใหม่ๆ มีความรู้เพิ่มขึ้น เป็นการเปิดโลกทัศน์ของเยาวชนที่จะเป็นผู้นำในวันข้างหน้า รวมทั้งการฝึกระเบียบวินัยแบบทหารจะทำให้เยาวชนได้มีการพัฒนาด้านบุคลิกภาพให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของเยาวชนต้นแบบ นอกจากนี้การอยู่ร่วมกันในค่ายฝึกก็จะช่วยพัฒนาให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม ความมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเอื้ออาทรห่วงใยกัน และมีเมตตาต่อกัน

การศึกษาในห้องเรียน เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเด็กให้มีความรู้ความสามารถ ส่วนการศึกษานอกห้องเรียนจะช่วยส่งเสริมให้เด็ก ได้มีทักษะเพิ่มขึ้น โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนรูปแบบหนึ่ง

ที่จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ด้วยวิธีการให้เยาวชนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในกิจกรรม รวมทั้งเรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การเข้าค่ายฝึกอบรมของเยาวชนเป็นการเปลี่ยนแหล่งความรู้ เปลี่ยนวิธีการรับรู้ เปลี่ยนสถานที่เรียนรู้ เปลี่ยนบริบทการเรียนรู้จากตำราเรียนและครู สู่อารเรียนรู้จากวิทยากร ครูฝึก ครูพี่เลี้ยง และจากสถานที่จริง เป็นประสบการณ์การเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ได้ทั้งความรู้ ความสุข ความรัก ความทรงจำ เพื่อน และที่สำคัญ ประสบการณ์ชีวิต

บทที่ ๔

แนวทางการพัฒนาโครงการ

วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

ในการวิจัยเรื่องการสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการสังเกต (Observation) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สาระสำคัญ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่กระบวนการสร้างเยาวชนต้นแบบ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเอกสาร รายงานผลการฝึกอบรม การพูดคุย เข้าร่วมสังเกตการณ์ทั้งแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับเยาวชน และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) โดยสังเกตพฤติกรรมของเยาวชน สังเกตสภาพแวดล้อม และรวบรวมข้อมูลแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับเยาวชนที่เข้ารับการอบรม วิทยากรผู้บรรยาย พิเศษ ครูผู้ปกครองที่มาดูแลเด็ก ครูฝึกและครูพี่เลี้ยง ซึ่งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของ คุณธรรม จริยธรรม มองเห็นความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับตัวเอง

๒. ปลุกฝังให้เยาวชนได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี และใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีระเบียบวินัย ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความรู้ ทักษะ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ปลุกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบในการพัฒนาและร่วมกันดูแลรักษา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมไม่ให้หมดสิ้นไป

๕. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความรู้ ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักยอมรับผู้อื่นและยอมรับในความแตกต่าง มีความเป็นผู้นำ ตลอดจนสามารถทำงานเป็นทีมได้เป็นอย่างดี

๖. ปลุกฝังให้เยาวชนเกิดความซาบซึ้ง ประทับใจ และเห็นคุณค่าของความเป็นไทย เนื้อหาหลักสูตรการดำเนินการของโครงการจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ การจัดกิจกรรมและนันทนาการ โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมมากที่สุด ซึ่งเยาวชนจะได้รับทั้งความรู้ที่เป็นวิชาการ และประสบการณ์นอกห้องเรียน

กรอบวิชาและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม

๑. การต้อนรับ ปฐมนิเทศ และพิธีเปิดการฝึกอบรม
๒. พฤติกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อละลายพฤติกรรม และกิจกรรมนันทนาการ
๓. การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย
๔. การปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นผู้นำ
๕. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
๖. การฝึกระเบียบวินัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
๗. การบำเพ็ญประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
๘. กิจกรรมทดสอบกำลังใจ การดำรงชีพในป่า และการทำงานเป็นทีม
๙. การปลูกฝังจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด
๑๐. ทักษะศึกษาและเยี่ยมชม
๑๑. บังฉิมนิเทศและพิธีปิดการฝึกอบรม

การบรรยายพิเศษโดยวิทยากร

๑. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

วิทยากร พระอาจารย์สำราญ วัดบ้านคลองดินดำ

กิจกรรม เป็นการบรรยายด้านศีลธรรม เพื่อปลุกฝังให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลในธรรม มีความเข้าใจและเห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับตัวเอง โดยนิมนต์พระสงฆ์ จากวัดในพื้นที่มาบรรยายธรรมให้ความรู้กับเยาวชน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางศาสนาด้วยการสวดมนต์ แผ่เมตตา การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันอบายมุขและสิ่งเสพติด การปฏิบัติตนเป็นคนดี ทั้งกายกรรม คือปฏิบัติดี วชิกรรม คือพูดจาดี มโนกรรม คือคิดดี เพื่อบ่มเพาะศีลธรรมในตัวเด็กให้เป็นผู้ที่มีปัญญา มีคุณธรรม ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการเป็นผู้นำที่ดี

๒. การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย

วิทยากร พ.อ.หญิง สมพร ปุณณาการ จาก กกร.ทภ.๒

พ.อ. อนุสรณ์ นุตสถิตย์ จาก กอ.รมน. ภาค ๒

กิจกรรม เป็นการบรรยายเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความซาบซึ้ง เห็นความสำคัญของความเป็นชาติไทย รู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ปลูกฝังให้เยาวชนได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีระเบียบวินัย ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. การปลูกฝังจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด

วิทยากร คุณเป็รียบเดือน ประเสริฐศักดิ์ จาก ปปส.ภาค ๓

กิจกรรม เป็นการบรรยายเพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้ในเรื่องของยาเสพติด รู้ถึงอันตราย และโทษภัยของการเสพยา การเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และสร้างความตระหนักรู้ด้วยการพาเยาวชนไปรับฟังการถ่ายทอดประสบการณ์โดยตรงของผู้ที่เคยเสพยาเสพติด ที่โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ศสพ.นศส.

๔. การปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นผู้นำ

วิทยากร ร.ต. ดร. ยงยุทธ แสนประสิทธิ์ ร.น. จาก กร.ทหาร

กิจกรรม เป็นการบรรยายเพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงสัจจะคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ และการนำมาใช้สร้างสรรค์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ผู้นำเยาวชน และการฝึกตนเอง

วิทยากร ดร. วันเพ็ญ เขมะกนก จาก ศูนย์ฝึกอบรมสุนทรียสนทนาดอนฟ้า

กิจกรรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเยาวชนจะได้เรียนรู้ตนเองด้วยการฝึกทักษะการฟังเสียงภายในของตนเอง การใช้สติ การพูดให้เพื่อนฟังและการรับฟังในสิ่งที่เพื่อนพูด โดยใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าของกันและกัน

กิจกรรมนอกสถานที่

๑. ทดสอบกำลังใจ ฝึกการดำรงชีพในป่า การถ่ายทอดประสบการณ์ของเยาวชน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง

สถานที่ ค่ายฝึกการรบพิเศษปากช่อง ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

กิจกรรม เป็นการกระโดดหอสูง ๓๔ ฟุต (๑๐ เมตร) เพื่อทดสอบกำลังใจ สร้างความเชื่อมั่น ความเข้มแข็งของจิตใจ ความกล้าหาญ และความสนุกตื่นเต้นเร้าใจ

ฝึกการดำรงชีพในป่าด้วยการให้ความรู้เรื่องพรรณไม้ในป่าที่เป็นพืชและที่กินได้

ให้เยาวชนช่วยกันประกอบอาหาร โดยใช้อุปกรณ์ในพื้นที่ เป็นการฝึกการทำงานเป็นทีม

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ และรู้ถึงความสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติกับชีวิตมนุษย์

รับฟังการบอกเล่าจากเยาวชนหญิงที่เคยเสพยาเสพติด ขายยาเสพติด และมารับการบำบัดฟื้นฟูรวมทั้งฝึกวิชาชีพพระยะสันที่โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เป็นการเตรียมพร้อมให้ออกไปใช้ชีวิตแบบคนปกติด้วยความมั่นใจ เพื่อให้เยาวชนได้รับรู้และตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติดโดยตรง เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด

๒. ทักษะศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้รับรู้และเห็นเรื่องจริง สถานที่จริง เป็นประสบการณ์โดยตรงแก่ตัวเยาวชนเอง โดยจะพาเยาวชนไปทัศนศึกษาที่

๒.๑ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึก ตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีต่อชีวิตมนุษย์ และความจำเป็นที่ต้องช่วยกันดูแลรักษา ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ให้หมดสิ้นไป โดยวิทยากรจากกรมป่าไม้ จะเป็นผู้บรรยายและนำชม เดินตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และส่องสัตว์ในเวลากลางวัน เพื่อให้เยาวชนได้รับความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รู้ถึงโทษของการทำลายสิ่งแวดล้อม ตระหนักและเห็นความสำคัญของการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นป่าผืนใหญ่ ตั้งอยู่ในเทือกเขาพนมดงรักในส่วนหนึ่งของดงพญาไฟหรือดงพญาเย็นในอดีต มีอาณาเขตรอบคลุมพื้นที่ ๒,๑๖๘.๖๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๓๕๕,๓๕๖.๕๖ ไร่ ใน ๑๑ อำเภอ ของ ๔ จังหวัด คือ จังหวัดนครนายก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระบุรี เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทย ได้รับสมญานามว่าเป็นอุทยานมรดกของกลุ่มประเทศอาเซียน สภาพโดยทั่วไปของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นเทือกเขาสูง ประกอบด้วย เขาร่ม สูง ๑,๓๕๑ เมตร เขาแหลม สูง ๑,๓๒๖ เมตร เขาเขียว สูง ๑,๒๕๒ เมตร เขาสามยอด สูง ๑,๑๔๒ เมตร เขาฟ้าผ่า สูง ๑,๐๗๘ เมตร เขากำแพง สูง ๘๗๕ เมตร เขาสมอปูน สูง ๘๐๕ เมตร และเขาแก้ว สูง ๘๐๒ เมตร ซึ่งวัดความสูงจากระดับน้ำทะเลเป็นเกณฑ์ และยังมีทุ่งกว้างสลัดกับป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่อย่างมากถึง ๕ สาย ได้แก่ แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำนครนายก อยู่ในพื้นที่ทางทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แม่น้ำลำตะคอง แม่น้ำพระเพลิง อยู่ในพื้นที่ทางทิศเหนือของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และห้วยมวกเหล็ก อยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ลักษณะภูมิอากาศ จัดอยู่ในประเภทเขันสบายตลอดทั้งปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๓ องศาเซลเซียส อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีสภาพป่าไม้ที่สมบูรณ์และหลากหลาย ทั้งป่าดิบเขา

ป่าดงดิบแล้ง ป่าดงดิบชื้น ป่าเบญจพรรณแล้ง ทุ่งหญ้า และป่ารุ่นหรือป่าเหล่า มีสัตว์ป่าชุกชุม มีนกอาศัยอยู่กว่า ๒๐๐ ชนิด และผีเสื้ออีกกว่า ๒๑๖ ชนิด

๒.๒ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านเทพนิมิต อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยชาวบ้านที่ปฏิบัติจริงเป็นผู้ที่บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้เยาวชนได้รับรู้ ทั้งในเรื่องของการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตเอง ซึ่งเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต ทำให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น เป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีความรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ ฟาร์มโชคชัย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเรียนรู้เทคโนโลยี การเลี้ยงโคพันธุ์ การรีดนม การแสดงของสัตว์แสนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลาย ฟาร์มโชคชัย ดำเนินธุรกิจฟาร์มโคนมขนาดใหญ่แบบครบวงจร และเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมอีกด้วย

โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะเพิ่มโอกาสให้เยาวชนได้รับความรู้ ได้เห็นตัวอย่างของความสำเร็จในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จริง ทั้งยังได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของป่าไม้และธรรมชาติที่มีต่อชีวิต ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ร่วมกันอนุรักษ์เพื่อความสมดุลที่ยั่งยืน สอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๔ : ๑๐๑-๑๐๓)กล่าวไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยในการศึกษาของพสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง ทรงมีพระราชปณิธานที่จะให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทรงเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและต่อการพัฒนาประเทศ พระองค์มีแนวพระราชดำริให้วางรากฐานความรู้และการศึกษาอย่างทั่วถึง และเพียงพอในทุกระดับของการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างคนให้มาพัฒนาประเทศต่อไป ทรงเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องมี “ตัวอย่างของความสำเร็จ” ในเรื่องการพึ่งตนเองและนำไปปฏิบัติได้ จึงพระราชทานศูนย์ศึกษาการพัฒนาจำนวน ๖ ศูนย์ กระจายอยู่ในภาคต่างๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาสรรพวิชา ค้นคว้า ทดลอง สาธิต และดูงาน แล้วนำไปเป็นแนวทางประกอบอาชีพที่เหมาะสม ทรงตระหนักดีว่าประเทศไทยนั้นเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยพื้นฐาน ประชาชนที่ประกอบอาชีพการเกษตรต้องอาศัยธรรมชาติในการทำมาหากิน จึงจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้มากที่สุด และไม่ทำลายธรรมชาติ ทรงมุ่งเน้นให้ประชาชนชาวไทยอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติ ไม่เบียดเบียนหรือก่อปัญหาให้เกิดขึ้นกับสภาวะแวดล้อม

กิจกรรมในค่ายฝึก

๑. การต้อนรับ ปฐมนิเทศและพิธีเปิดการฝึกอบรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนเกิดความประทับใจเมื่อเดินทางมาถึง ได้รับการชี้แจงหลักการและเหตุผลของการเข้าค่าย แบ่งกลุ่มสี่ แจกเครื่องใช้ส่วนตัว การทำความรู้จักกันในเบื้องต้น รับทราบกฎระเบียบปฏิบัติของค่าย เห็นคุณค่าของการได้รับเกียรติ และการยอมรับจากสังคม

๒. กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อละลายพฤติกรรม และนันทนาการ โดยใช้เกมเป็นสื่อเพื่อสร้างความรู้จักคุ้นเคยในหมู่เยาวชนและครูพี่เลี้ยง เริ่มให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นในค่ายฝึก ให้เยาวชนเห็นคุณค่าของการมีเพื่อน เห็นคุณค่าของการรู้จักกัน เปิดใจร่วมกัน ก่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพและทัศนคติที่ดีต่อกัน ด้วยการเรียนรู้ทักษะการทักทาย การแสดงความเป็นมิตรต่อกัน สำหรับกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้เยาวชนได้รู้สึกผ่อนคลาย ได้สนุกสนานเล็กๆ น้อยๆ มีความร่าเริง ตื่นตัว ก่อนการเรียนวิชาการต่าง ๆ ทำให้ไม่รู้สึกเครียดและเบื่อหน่ายวิชาที่จะเรียนต่อไป

๓. การฝึกระเบียบวินัย เป็นการฝึกบุคคลเบื้องต้นและวิชาทหารทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนมีลักษณะความเป็นผู้นำ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม สร้างความเชื่อมั่น ความเข้มแข็ง ความพร้อมเพรียง รู้จักการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกระเบียบการปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นระเบียบปฏิบัติประจำในการอยู่ร่วมกัน ทั้งระเบียบในห้องอบรม ที่พัก โรงอาหาร ฯลฯ เพื่อเน้นให้เกิดทักษะการใช้ชีวิตอย่างเป็นระเบียบ สงบสุข รู้จักสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๔. ปัจฉิมนิเทศ และพิธีปิดการฝึกอบรม ครูฝึกและครูพี่เลี้ยง จะได้นับย้ำถึงกิจกรรมต่างๆ ในค่ายฝึกอบรมให้เยาวชนได้ตระหนักในสาระสำคัญ และนำเอาสิ่งดีๆ ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต และยังอาจจะนำไปแนะนำให้เพื่อน น้อง หรือคนที่รักคุ้นเคยได้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทั้งต่อตนเองและส่วนรวมต่อไปอีกด้วย สำหรับพิธีปิดการอบรมเป็นการจัดเพื่อให้เกียรติแก่เยาวชน ในพิธีการนั้นเยาวชนจะได้รับรู้ถึงความภาคภูมิใจของผู้ใหญ่ที่มีต่อเยาวชน รวมทั้งได้มีโอกาสแสดงบทบาทหน้าที่ต่างๆ เช่น เป็นผู้นำกล่าวคำปฏิญาณ เป็นผู้ควบคุมแถว เป็นผู้แทนกล่าวคำขอบคุณ ซึ่งจะเป็แนวทางให้เยาวชนมีประสบการณ์ และสามารถพัฒนาตนเองเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมต่อไปในวันข้างหน้า

นอกจากกิจกรรมต่างๆ ที่จัดในค่ายฝึกอบรมฯ แล้ว ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ นี้ ทางค่ายฝึกอบรมฯ ยังได้เปิด Face book ชื่อ “เยาวชน สันติภาพ” เพื่อเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างครูฝึก ครูพี่เลี้ยง และเยาวชน ซึ่งก็ได้รับผลตอบรับที่ดีจากเยาวชนที่ผ่านการเข้าค่ายมาแล้ว ปัจจุบัน Face book “เยาวชน สันติภาพ” มีสมาชิก ๕๓๒ คน และยังมีในชื่อของแต่ละรุ่นอีกด้วย

คำกล่าวปฏิญาณของเยาวชน

ข้อ ๑ ข้า จะเคารพและเทิดทูนไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้า จะยึดมั่นในคำสอนของศาสนา บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณ

ข้อ ๓ ข้า จะปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองไทย - พลเมืองโลก ให้สมบูรณ์ เพื่อให้เกิด

สันติภาพแก่สังคมมนุษย์โลกอย่างยั่งยืน

ตารางปฏิบัติประจำวันของค่ายฝึกผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

๐๕๓๐	ตื่นนอน / ทำกิจส่วนตัว
๐๖๐๐	ออกกำลังกาย / ทำความสะอาดเขตสุขาภิบาล
๐๗๐๐	อาหารเช้า
๐๘๐๐	เคารพธงชาติ / รับฟังคำชี้แจง
๐๘๓๐-๑๒๐๐	กิจกรรม
๑๒๐๐	อาหารกลางวัน
๑๓๐๐-๑๖๐๐	กิจกรรม
๑๘๐๐	อาหารเย็น
๑๙๐๐-๒๑๐๐	กิจกรรม
๒๒๐๐	เข้านอน

ปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงาน

โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย รุ่นที่ ๑ จัดฝึกอบรมระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๘ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นการฝึกอบรมเยาวชนจำนวน ๕๐ คน จากโรงเรียน ๖ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา รุ่นที่ ๒ จัดฝึกอบรมในระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นเยาวชนที่มาจากโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๕๐ คน รุ่นที่ ๓ จัดการฝึกอบรมให้กับเยาวชนจำนวน ๑๕๐ คน จากโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ในช่วง ๑ - ๒ ปีแรก ส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมเยาวชนในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นต้นมา ก็เป็นการหมุนเวียนให้แต่ละสำนักงานพัฒนาภาค นำเยาวชนในพื้นที่มาเข้ารับการฝึกอบรม รุ่นละภาค และในปี พ.ศ.๒๕๕๓ นี้ ก็ได้ปรับตารางฝึกอบรมใหม่ โดยรุ่นที่ ๑ - ๔ กำหนด ให้เป็นการฝึกอบรมเยาวชนที่มาจากโรงเรียนในพื้นที่สำนักงานพัฒนาภาค ๑ (พื้นที่ภาคกลาง), สำนักงานพัฒนาภาค ๒ (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน), สำนักงานพัฒนาภาค ๓ (พื้นที่ภาคเหนือ) และ สำนักงานพัฒนาภาค ๕ (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง)

สำหรับการฝึกอบรมในรุ่นที่ ๕ ให้แต่ละสำนักงานพัฒนาภาค นำเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม ภาคละ ๒๐ คน ซึ่งรวมทั้งสำนักงานพัฒนาภาค ๔ (พื้นที่ภาคใต้) ด้วย

ตารางที่ ๔ - ๑ การฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

รุ่นที่	ห้วงการฝึก	เยาวชน(คน)	โรงเรียน	หน่วยรับผิดชอบ
๑	๒๔ - ๒๘ มี.ค.๕๑	๕๐	๖	นครราชสีมา
๒	๑๑ - ๑๕ มิ.ย.๕๑	๕๐	๒๒	นครราชสีมา ,สุพรรณบุรี, นนทบุรี
๓	๑๕ - ๑๙ ส.ค.๕๑	๑๕๐	๑	สุพรรณบุรี
๔	๒๔ - ๒๘ พ.ย.๕๑	๑๐๐	๑	สนภ.๕ นทพ.
๕	๕ - ๑๓ มี.ก.๕๒	๑๐๐	๒	สนภ.๕ นทพ.
๖	๒๕ - ๒๙ พ.ก.๕๒	๑๐๐	๑	สนภ.๕ นทพ.
๗	๒๒ - ๒๖ มิ.ย.๕๒	๑๐๐	๒	สนภ.๕ นทพ.
๘	๒๐ - ๒๔ ก.ก.๕๒	๑๐๐	๒	สนภ.๕ นทพ.
๙	๑๖ - ๒๐ พ.ย.๕๒	๑๐๐	๑	สนภ.๕ นทพ.
๑๐	๑๔ - ๑๘ ธ.ก.๕๒	๑๐๐	๓๕	สนภ.๑ นทพ.
๑๑	๑๕ - ๑๙ ก.พ.๕๓	๑๐๐	๗	สนภ.๒ นทพ.
๑๒	๒๔ - ๒๘ พ.ก.๕๓	๑๐๐	๑๐	สนภ.๓ นทพ.
๑๓	๒๑ - ๒๕ มิ.ย.๕๓	๑๐๐	๘	สนภ.๔ นทพ.
๑๔	๑๕ - ๒๓ ม.ก.๕๔	๑๐๐	๑	บก.นทพ.
๑๕	๓ - ๗ ก.พ.๕๔	๑๐๐	๕	สนภ.๑ นทพ.
๑๖	๕ - ๑๓ ก.พ.๕๔	๑๐๐	๗	สนภ.๕ นทพ.
๑๗	๑๔ - ๑๘ มี.ก.๕๔	๑๐๐	๘	สนภ.๒ นทพ.
๑๘	๒๓ - ๒๗ พ.ก.๕๔	๑๐๐	๘	สนภ.๓ นทพ.
๑๙	๑๘ - ๒๒ ม.ก.๕๕	๑๐๐	๔	สนภ.๑ นทพ.
๒๐	๒๓ - ๒๗ ม.ก.๕๕	๑๐๐	๗	สนภ.๒ นทพ.
๒๑	๑๓ - ๑๗ ก.พ.๕๕	๑๐๐	๗	สนภ.๓ นทพ.
๒๒	๒๐ - ๒๔ ก.พ.๕๕	๑๐๐	๑	บก.นทพ.
๒๓	๒๓ - ๒๗ มี.ก.๕๕	๑๐๐	๕	สนภ.๕ นทพ.

ตารางที่ ๔ - ๑ การฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย (ต่อ)

รุ่นที่	ห้วงการฝึก	เยาวชน(คน)	โรงเรียน	หน่วยรับผิดชอบ
๒๔	๒๖ - ๓๐ พ.ย.๕๕	๑๐๐	๕	สนภ.๕ นทพ.
๒๕	๓ - ๗ ธ.ค.๕๕	๑๐๐	๗	สนภ.๒ นทพ.
๒๖	๑๑ - ๑๕ ธ.ค.๕๕	๑๐๐	๓	สนภ.๑ นทพ.
๒๗	๑๔ - ๑๘ ม.ค.๕๖	๑๐๐	๗	สนภ.๓ นทพ.
๒๘	๒๑ - ๒๕ ม.ค.๕๖	๑๐๐	๑	บก.นทพ.
๒๙	๒๕ - ๒๙ พ.ย.๕๖	๑๐๑	๔	สนภ.๑ นทพ.
๓๐	๙ - ๑๓ ธ.ค.๕๖	๑๐๐	๗	สนภ.๒ นทพ.
๓๑	๑๓ - ๑๗ ม.ค.๕๗	๙๖	๖	สนภ.๓ นทพ.
๓๒	๒๐ - ๒๔ ม.ค.๕๗	๙๙	๑๒	สนภ.๕ นทพ.
๓๓	๙- ๑๓ ก.พ.๕๗	๑๐๒		สนภ.๑, ๒, ๓, ๔, ๕ นทพ.

จากตารางข้างต้น จะพบว่า เยาวชนจากสำนักงานพัฒนาภาค ๔ ซึ่งเป็นพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ได้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงรุ่นเดียวเท่านั้น เป็นเพราะระยะทางจากที่ตั้งหน่วยมายังค่ายฝึก มีระยะทางไกล การเดินทางต้องใช้เวลาเป็นวัน ทำให้ไม่สะดวกในการพาเยาวชนมาเข้าค่ายฝึกอบรม และค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ซึ่งหากนางบประมาณมาสนับสนุนในเรื่องนี้แล้วก็มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรม จึงเปลี่ยนให้ส่วนกลางนำเด็กและเยาวชนจากพื้นที่กรุงเทพฯ เข้ารับการฝึกอบรมแทน

สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมก็คือ ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย บ้านคลองดินดำ ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ภายในค่ายฝึกประกอบด้วย อาคารอเนกประสงค์ใช้สำหรับจัดกิจกรรม อาคารรับประทานอาหารสำหรับเยาวชน ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำเยาวชนหญิง ที่อาบน้ำกลางแจ้งสำหรับเยาวชนชาย และเต็นท์ที่พักสำหรับเยาวชน การเตรียมการเจ้าหน้าที่จะเตรียมสถานที่ จัดกางเต็นท์ที่พัก ก่อนการฝึกอบรมในรุ่นที่ ๑ และใช้งานจนจบภารกิจการฝึกอบรมรุ่นที่ ๕ ของแต่ละปี ด้วยเหตุนี้การฝึกอบรมเยาวชนแต่ละรุ่นจึงอยู่ในห้วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน

การจัดเจ้าหน้าที่ดำเนินงานในโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย มี ๓ ส่วนด้วยกันคือ

๑. กองบัญชาการหน่วยฝึก ประกอบด้วย ผู้บังคับหน่วยฝึก รองผู้บังคับหน่วยฝึก เจ้าหน้าที่ธุรการ และ ช่างภาพ จำนวน ๔ นาย

๒. ส่วนดำเนินการฝึก ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ทั้งชาย และหญิง จำนวน ๘ นาย ทำหน้าที่ครูฝึก และครูพี่เลี้ยงของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรม

๓. ส่วนสนับสนุน ประกอบด้วย นายทหารส่งกำลังบำรุง พลขับ และเจ้าหน้าที่บริการ จำนวน ๘ นาย ทำหน้าที่ประกอบเลี้ยง อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมนอกค่ายฝึกฯ และดูแลทั่วไป

ปัญหาข้อขัดข้องที่พบ ก็คือจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานประจำค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ ฯ เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาภาค ๕ ซึ่งหากติดภารกิจก็จะไม่สามารถมาปฏิบัติงานที่ค่ายฝึกอบรมฯ ได้ และส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ ทำให้ขาดการสร้างความสัมพันธ์กับเยาวชนที่มาเข้ารับการฝึกอบรม ดังนั้นการทำให้เจ้าหน้าที่มีเจตคติที่ดีและมีความเข้าใจในโครงการฝึกอบรมฯ ตลอดจนส่งครูฝึกและครูพี่เลี้ยงเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และสร้างเสริมทักษะ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและสถานที่ ค่ายฝึกอบรมจึงไม่สามารถรองรับการจัดฝึกอบรมเยาวชนจำนวนมากในแต่ละครั้งได้ จำเป็นต้องมีการกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละรุ่นเพื่อให้สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ห้วงระยะเวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมครั้งละ ๕ วัน ๔ คืน แต่ละรุ่นนั้นยังนับว่าไม่เพียงพอสำหรับการที่จะสร้างเยาวชนต้นแบบที่มีคุณภาพตามเป้าประสงค์ได้

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสร้างเยาวชนต้นแบบตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามทฤษฎี แนวคิด และขั้นตอนที่ได้กล่าวถึงไว้ใน บทที่ ๒ และบทที่ ๓ สำหรับบทนี้เป็นการนำเสนอถึงผลสรุปของการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การเก็บข้อมูลจากการทำกลุ่มสนทนา และการสังเกต ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผลการนำเสนอสามารถสรุปเป็นประเด็นและ สาระสำคัญได้ดังนี้

สรุป

๑. วัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ก็เพื่อศึกษาการดำเนินงานของ โครงการ ฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของโครงการให้เป็นแบบอย่าง แก่หน่วยงานอื่นๆ ได้ต่อไป

๒. วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษารายงานผลการฝึกอบรม การทำกลุ่มสนทนา (Focus Group) การสังเกต (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมกับเยาวชน และ แบบไม่มีส่วนร่วมโดยการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนที่อยู่ในค่ายฝึกอบรม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูล (Document Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ร่วมกับ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่กระบวนการสร้างเยาวชนต้นแบบ และเพื่อ ศึกษาการดำเนินงานของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการต่อไป

๓. ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน เพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย สามารถสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้นำเยาวชนให้ครอบคลุมพื้นที่ การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้เป็นอย่างดี ด้วยเยาวชนที่เข้าค่ายฝึกอบรมจะมา จากทั่วทุกภาคของประเทศในพื้นที่ของ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (พื้นที่ภาคกลาง) สำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (พื้นที่ภาคตะวันออก

เฉียงเหนือตอนบน) สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (พื้นที่ภาคเหนือ) สำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (พื้นที่ภาคใต้) และสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) การดำเนินการของค่ายฝึกอบรมจะเป็นการฝึกอบรมเยาวชนที่มีศักยภาพและมีความสามารถพื้นฐานในการเป็นผู้นำอยู่แล้ว ให้เป็นเยาวชนต้นแบบ ที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในวันข้างหน้า ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสังเกต (Observation) สรุปได้ว่า เยาวชนมีพัฒนาการในทางบวก มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีความตั้งใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนให้สอดคล้องตามจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้ คุณธรรม บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือ

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

โดยจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งมั่นทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทำรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะเด็กไทยที่พึงประสงค์ ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะนิสัย ด้านสุขภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะการประกอบอาชีพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความเป็นไทย ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓ กลุ่มคือ นักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง พบว่ามีความคาดหวังให้เด็กไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๒๐ อันดับแรกคือ

๑. มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
๒. ไม่ติดยาเสพติด
๓. ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
๔. เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
๕. มีจิตสำนึกในความเป็นไทย
๖. ใช้คำว่า “สวัสดิ” ในการทักทาย
๗. มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่
๘. มีน้ำหนักร่างกายและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
๙. มีทัศนคติที่ดีต่ออาหารไทย
๑๐. ร่าเริง มีชีวิตชีวา
๑๑. มีบุคลิกภาพดี
๑๒. เชื่อฟังคำอบรมสั่งสอนของ ครูอาจารย์
๑๓. มีสติปัญญาสมบูรณ์
๑๔. มีจิตใจแจ่มใส
๑๕. ใช้สิทธิอันพึงมีตามระบอบประชาธิปไตย
๑๖. รู้จักใช้ หวงแหน และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย
๑๗. สามารถสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย
๑๘. สามารถเล่นกีฬาได้อย่างน้อย ๑ ชนิด
๑๙. มีความรู้และใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง
๒๐. อนุรักษ์การแต่งกายแบบไทย

กรอบวิชาและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเยาวชนตาม โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกับหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ ที่มุ่งพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต และปรับตัว ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณลักษณะคนให้มีจิตสาธารณะ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพเด็ก และเยาวชนตามช่วงวัยสู่ความมั่นคง แข็งแรง ดี มีสุข และสร้างสรรค์ และสำหรับเยาวชนที่ได้เข้าค่าย ในโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทยในปี พ.ศ.๒๕๕๗ นี้ ยังคงมีการติดต่อสื่อสารกันผ่านทาง Face book ชื่อ “เยาวชน สันติภาพ” เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึก ดีๆ ที่มีต่อค่ายฝึก และต่อเพื่อนร่วมค่าย

ด้านปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของ โครงการก็คือ ระยะเวลาที่ ฝึกอบรมเป็นช่วงที่ยังไม่ปิดภาคเรียน โรงเรียนต้องงดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กมาเข้าค่าย ฝึกอบรม และเยาวชนบางคนไม่เต็มใจมา สำหรับเยาวชนที่อยู่ในภาคเหนือและภาคใต้ต้องเผื่อเวลา ในการเดินทางเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากระยะทางจากจังหวัดต้นทางถึงค่ายฝึกไกลมาก ในเรื่องของการจัดเตรียมสถานที่ฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมสถานที่สำหรับกางเต็นท์ที่พัก พร้อมทั้งเตรียม เครื่องนอนให้กับเยาวชน เนื่องจากไม่มีโรงนอนเป็นอาคารถาวร และจะใช้ไปจนจบการฝึกอบรม ในรุ่นที่ ๕ ของแต่ละปี ซึ่งการฝึกอบรมในช่วงต้นปี พ.ศ.๒๕๕๗ ที่ผ่านมา มีอากาศหนาวมาก ทำให้เกิดปัญหา นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ครูฝึกและครูพี่เลี้ยงบางคนก็ยังขาดทักษะ มีศักยภาพไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของ โครงการอย่างลึกซึ้ง และไม่มี ความถนัดในงานที่ได้รับมอบหมาย

ข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีภารกิจหลายหน้าที่ ไม่ได้รับผิดชอบ งานของค่ายฝึกอบรมแต่เพียงอย่างเดียว รวมทั้งข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ ที่ทำให้ค่ายฝึกอบรมไม่ สามารถรองรับผู้เข้าฝึกอบรมจำนวนมากๆ ในแต่ละครั้งได้ นอกจากนี้ระยะเวลาที่ใช้ในการ ฝึกอบรมยังนับว่าไม่เพียงพอสำหรับการสร้างเยาวชนต้นแบบให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

๑. การให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้ลงมือปฏิบัติจริง สัมผัสจริง จะทำให้ เยาวชนเกิดการเรียนรู้อย่างถาวร ซึ่งมีผลต่อการสร้างเยาวชนต้นแบบ
๒. การดูแลเอาใจใส่และคอยชี้แนะ ให้คำแนะนำของผู้ใหญ่ ทำให้เกิดพัฒนาการ ในการเรียนรู้ของเยาวชน และมีพฤติกรรมเป็นไปตามที่ต้องการ

๓. ควรมีความร่วมมือกันหลายๆ หน่วยงาน รวมทั้งบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อสร้างและ พัฒนาเครือข่ายเยาวชนต้นแบบให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๔. มีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงานค่ายฝึกอบรม

๕. พัฒนาระบบการบริหารค่ายฝึกให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถ ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์

๖. การดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน เพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย นั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ๔ ประการ คือ

๖.๑ ทักษะคติ (Attitude)

๖.๒ ทักษะหรือความชำนาญ (Skill)

๖.๓ ความรู้ (Knowledge)

๖.๔ ความร่วมมือร่วมใจ (Collaboration)

๗. ควรมีการจัดฝึกอบรมให้กับเยาวชนในระดับอุดมศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ที่ได้

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๑.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. พระมหากษัตริย์นักพัฒนา
เพื่อประโยชน์สุขสู่ปวงประชา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง, ๒๕๕๔.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. วิทยากรกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม
(พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๐.

งามพิศ สัตย์สงวน. หลักมนุษยวิทยาวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : รามการพิมพ์, ๒๕๔๓.

จุมพล นิมพานิช. วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๖.

ณรงค์ เส็งประชา. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๒๔.

คำรงค์ ฐานดี. มนุษยวิทยาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ๒๕๒๐.

ประดิษฐ์ มัชฌิมา. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๒.

ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์,
๒๕๕๖.

อนุমানราชชน, พระยา. วัฒนธรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : การศาสนา, ๒๕๑๕.

วารสารและหนังสือพิมพ์

คลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญ และ จันทร์ชลี มาพุทธ. “กระบวนการจัดเกลาคุณธรรมจริยธรรม
ของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา”, การศึกษาและพัฒนาสังคม. ปีที่ ๕
(ฉบับที่ ๑-๒), ปีการศึกษา ๒๕๕๒. หน้า ๒๑ - ๓๔.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. “รายงานการศึกษาคุณลักษณะเด็กไทยที่พึงประสงค์”. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๔๗.

จิรัชย์ เดชคำรง, พลตรี. “การประเมินผลโครงการผู้นำเยาวชนรักชาติ ปี ๒๕๔๗ ศึกษาเฉพาะกรณีปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนผู้เข้ารับการอบรม ที่มีผลต่อความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ของโครงการผู้นำเยาวชนรักชาติ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๗.

ยุวณูช ทองดี, นาวาโทหญิง. “บทบาทของ ทรบ.กลาง ในการพัฒนาเยาวชนในอนาคต”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗.

รัชณี ธีรรัตนพงษ์. “ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการใช้เวลากับครอบครัว : กรณีศึกษาโรงเรียนระเบียบศึกษา”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๐.

สมโภชน์ นนทชัย, พันเอก. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและเจ้าหน้าที่กรมอาชีวศึกษา ต่อโครงการพัฒนาเยาวชนเพื่อความมั่นคง”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๕ ก ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑, หน้า ๑-๑๓.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๔, ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐, หน้า ๒๐.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

ป้องกันราชอาณาจักร, วิทยาลัย. “เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๐๖ คู่มือการเขียนเอกสารวิจัยและบทความส่วนบุคคล ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗”. ๒๕๕๖.

พัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, สำนักงาน. “โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อ
สันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย”. เอกสารประกอบโครงการ. ๒๕๕๗.

พัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, สำนักงาน. “สรุปผลการดำเนินงานโครงการอบรม
ผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพฯ รุ่นที่ ๑ – ๓๓”. รายงาน, ๒๕๕๑ – ๒๕๕๗.

มูลนิธิเพื่อนสันติภาพ. “โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ มูลนิธิเพื่อนสันติภาพ”. คู่มือ
โครงการ, ๒๕๕๑.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. “แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

www.opp.go.th/library/young_2555/book170255.pdf, ๒๕๕๔.

“ทฤษฎีการเรียนรู้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.baanjomiyut.com/library-2/>

“ทฤษฎีการเรียนรู้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.novabizz.com/nova_Ace/learning.htm,

“ทัศนคติ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://library.vu.ac.th/km/.?p=268>

แพรวภัทร ขอดแก้ว. “ทัศนคติหรือเจตคติ” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.gotoknow.org/posts/280647>, ๒๕๕๓

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ทฤษฎีการเรียนรู้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://th.wikipedia.org/wiki/ทฤษฎีการเรียนรู้>

สถาบัน กศน. ภาคเหนือ. “แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://teacher80std.blogspot.com/2012/06/101-learning-ecology.html>, ๒๕๕๕.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ. “รายงาน
การพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี ๒๕๕๔”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.opp.go.th/fileupload>, ๒๕๕๖.

“เอแบค โพลเผย ทัศนคติเยาวชนไทยยอมรับได้กับรัฐบาลที่ทุจริตคอร์รัปชัน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้
จาก : <http://www.news.thaipbs.or.th>, ๒๕๕๕.

ภาคผนวก

บันทึกข้อความ

ส่ง ร่อง เลข. นทพ. (ฝ่ายพัฒนา)
เลขที่..... ๒๗๕
วันที่..... ก.พ. ๕๖

ส่วนราชการ กกร.บก.นทพ. (ผกร. ๖ โทร. ๐ ๒๑๙๓ ๖๑๑๗ โทร. ทหาร ๕๙๓๖๒๕๗)

ที่ กท ๐๓๐๙.๑.๗/๑๙๕๖ วันที่ ๘ ก.พ.๕๖

เรื่อง ขออนุมัติหลักการในการจัดเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

เรียน ผบ.นทพ.

อ้างถึง หนังสือ กร.ทหาร ค่วนมาก ที่ ต่อ กท ๐๓๐๖/๓๕๔๘ ลง ๙ ม.ค.๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาข่าว สนภ.๕ นทพ. ค่วนที่สุด ที่ กท ๐๓๐๙.๖/๙๕๔ ลง ๓ ธ.ค.๕๕

๑. ผบ.ทสส. กรุณาอนุมัติให้ นทพ. จัดโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ จำนวน ๕ รุ่น (รุ่นที่ ๒๔ - ๒๘) รุ่นละ ๑๐๐ คน ระหว่างเดือน ม.ค. - ก.พ.๕๕ รายละเอียดตามอ้างถึง

๒. ผบ.นทพ. ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย รุ่นที่ ๒๘ (๕/๕๖) รับผิดชอบโดย กกร.บก.นทพ. รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ณ บ.คลองดินดำ ต.หมูสี อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๒ ม.ค.๕๖ และได้มอบแนวทางในการจัดเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๕ รุ่น ในปีต่อไป ดังนี้

๒.๑ ในการฝึกอบรม ๕ รุ่นที่ ๑ - ๔ กำหนดให้มีนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน ๕ - ๑๐ โรงเรียน โดยคัดเลือกเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๓ - ๒๐ ปี และศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก สนภ.๑ - ๕ นทพ. สนภ.ละ ๑ รุ่น ๆ ละ ๑๐๐ คน หมุนเวียนกันไป ทั้งนี้เว้น สนภ.๔ นทพ. เนื่องจากอยู่ห่างไกล

๒.๒ ในการฝึกอบรม ๕ รุ่นที่ ๕ ของแต่ละปี กำหนดให้เป็นรุ่นที่รวมนักเรียนจากทุกภาค โดยคัดเลือกนักเรียนจาก สนภ.๑ - ๕ นทพ. ภาคละ ๒๐ คน รวม ๑๐๐ คน เข้ารับการฝึกอบรม ๕

๓. กกร.บก.นทพ. พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรม ๕ ในปีต่อไป จึงเห็นควรให้ สนภ.๑ - ๕ นทพ. และ กกร.บก.นทพ. ดำเนินการในแนวทางตามข้อ ๒

๔. ข้อเสนอ เห็นควรดำเนินการดังนี้

๔.๑ อนุมัติให้ดำเนินการตามข้อ ๓

๔.๒ สำเนาให้ สน.ผู้บังคับบัญชา และ สนภ.๑ - ๕ นทพ. ทราบ เพื่อดำเนินการ

ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นสมควรกรุณาอนุมัติตามข้อ ๔

ขอส่งไปตามข้อ ๕

พล.อ.

ผบ.นทพ.

ก.พ. ๕๖

พท.๗๖

พ.อ.

(ธีรพงศ์ ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา)

ผอ.กกร.นทพ.

พท.๗๖

พท.๓๑

รองเสนาธิการ

ก.พ. ๕๖

เสนาธิการ

พท.๗๖

ระเบียบปฏิบัติค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชน

๑. ห้ามนำสิ่งเสพติดทุกชนิดเข้ามาในค่ายฯ รวมถึงห้ามเสพสิ่งเสพติดทุกชนิด
๒. ห้ามลักขโมย
๓. ห้ามเล่นการพนัน
๔. ห้ามออกนอกบริเวณโดยไม่ได้รับอนุญาต
๕. ห้ามกระทำการเชิงชู้สาว
๖. ทิ้งขยะให้ถูกที่
๗. ห้ามส่งเสียงดัง
๘. ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
๙. ห้ามสูบบุหรี่
๑๐. เมื่อใช้ห้องน้ำ/ห้องสุขา เสร็จให้ทำความสะอาดให้เรียบร้อย

การปฏิบัติประจำวัน

๑. การตื่นนอน

- หลังเป่านกหวีดตื่นนอนตอนเช้าให้กล่าวคำว่า “อรุณสวัสดิ์ ครับ/ค่ะ”
- ก่อนนอนให้เขวชนกล่าวคำว่า “ราตรีสวัสดิ์ ครับ/ค่ะ”

๒. การแต่งกายขณะเดินไปอาบน้ำ

- ผู้หญิงต้องแต่งกายรัดกุม
- ผู้ชายต้องใส่กางเกง (อนุญาตให้ถอดเสื้อได้)

๓. ระเบียบภายในเดินทันนอน ต้องจัดให้เรียบร้อยก่อนออกจากเตียง

๔. การรวมพล เมื่อสิ้นเสียงนกหวีดทุกครั้งให้ผู้นำเขวชนเปล่งคำว่า “เฮ้” และวิ่งมารวมอย่างพร้อมเพรียงกัน

๕. ให้จัดตัวแทนเขวชนฯ กล่าวขอบคุณวิทยากรหลังจบการฝึกอบรมทุกครั้ง โดยจัดจากเวรสี่ประจำวัน

๖. การแสดงความเคารพ ครู ให้เขวชนฯ ทำทุกครั้งที่พบ หรือผ่านครูฝึก

๗. การรับประทานอาหาร ให้เดินคู่ทีละสี่ โดยกลุ่มสี่เวรจะทำหน้าที่ให้บริการเสิร์ฟอาหารและล้างจานให้เพื่อน

๘. ก่อนทานอาหารให้หัวหน้ากลุ่มสี่ (เวร) นำกล่าวคำปฎิญาณ

๙. การใช้ห้องน้ำ/ห้องสุขา

- ผู้หญิงใช้ห้องน้ำ/ห้องสุขา ทั้ง ๒ อาคาร เมื่อปล่อยให้อาบน้ำ
- ผู้ชายให้ใช้ห้องน้ำที่จัดไว้ให้
- นอกเวลาที่กำหนด ห้องน้ำ/ห้องสุขา ให้แยกใช้คนละอาคาร

๑๐. การใช้ห้องน้ำ/ห้องสุขา หลังปล่อยให้นอนแล้วให้รอสัญญาณนกหวีดเป่านอนนาน ๓๐ นาที จึงสามารถขออนุญาตใช้ห้องน้ำ/ห้องสุขาได้

ตารางฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย รุ่นที่ ๑ - ๔ / ๕๗
 ณ ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย บ.คลองดินดำ ต.ห้วยสี อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

วัน เดือน ปี	กิจกรรม		๑๒๐๐- ๑๓๐๐	กิจกรรม	๑๘๐๐- ๑๙๐๐	๑๙๐๐-๒๑๐๐ กิจกรรม
วันที่ ๑	๐๙๐๐ - ๑๐๐๐ - ว่ายน้ำ	๑๐๐๐ - ๑๒๐๐ - กิจกรรมต้อนรับ - ระบายพฤติกรรม - ปฐมนิเทศ	๑๓๐๐-๑๔๐๐ - กิจกรรมที่จัดไว้ ๑๔๐๐-๑๕๐๐ - พิธีเปิด	๑๕๐๐-๑๗๐๐ - ฝึกซ้อมบ๊องใจ และฝึกงานเป็นกลุ่ม - บรรยาย เรื่อง การดำรงชีพในป่า และฝึก การปฏิบัติประกอบอาหารในป่า(วิทยากร จากค่ายฝึกการรบพิเศษภาคช่อง)	๑๗๐๐-๑๘๐๐ - ทัศนศึกษาเชิงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ (วิทยากรจากอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่)	- การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม (พระอาจารย์วัดคลองดินดำ) - ความรู้เกี่ยวกับกองทัพ - การทำงานเป็นทีม
วันที่ ๒	๐๕๐๐ - คีฬานอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ - ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ - อาหารเช้า ๐๘๐๐ - เคารพธงชาติ	๐๘๐๐-๑๐๐๐ - เตรียมการพิธีเปิด ๑๐๐๐-๑๑๐๐ - พิธีเปิด ๑๑๐๐ - ๑๒๐๐ - คุณลักษณะของผู้นำ เยาวชน (ร.ต. คร. ยงยุทธ แสนประสิทธิ์ ร.น.)	๑๒๐๐-๑๓๐๐ - NLP ภาควิชาที่สอดคล้องกับคุณแห่งจักรวาล (ดร. วันเพ็ญ เขมะภัก)	๑๓๐๐-๑๕๐๐ - ทัศนศึกษาเชิงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ (วิทยากรจากอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่)	๑๕๐๐-๑๖๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	
วันที่ ๓	๐๕๐๐ - คีฬานอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ - ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ - อาหารเช้า ๐๘๐๐ - เคารพธงชาติ	๐๘๐๐-๑๐๐๐ - เตรียมการพิธีเปิด ๑๐๐๐-๑๑๐๐ - พิธีเปิด - กิจกรรมอำลา	๑๒๐๐-๑๓๐๐ - ทัศนศึกษาเชิงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ (วิทยากรจากอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่)	๑๓๐๐-๑๕๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	๑๕๐๐-๑๖๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	
วันที่ ๔	๐๕๐๐ - คีฬานอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ - ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ - อาหารเช้า ๐๘๐๐ - เคารพธงชาติ	๐๘๐๐-๑๐๐๐ - เตรียมการพิธีเปิด ๑๐๐๐-๑๑๐๐ - พิธีเปิด - กิจกรรมอำลา	๑๒๐๐-๑๓๐๐ - ทัศนศึกษาเชิงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ (วิทยากรจากอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่)	๑๓๐๐-๑๕๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	๑๕๐๐-๑๖๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	
วันที่ ๕	๐๕๐๐ - คีฬานอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ - ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ - อาหารเช้า ๐๘๐๐ - เคารพธงชาติ	๐๘๐๐-๑๐๐๐ - เตรียมการพิธีเปิด ๑๐๐๐-๑๑๐๐ - พิธีเปิด - กิจกรรมอำลา	๑๒๐๐-๑๓๐๐ - ทัศนศึกษาเชิงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ (วิทยากรจากอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่)	๑๓๐๐-๑๕๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	๑๕๐๐-๑๖๐๐ - ประเมินผล - กิจกรรมรอบกองไฟ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	

หมายเหตุ การจัดกิจกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงทั้งเวลาตามความเหมาะสม

เดินทางกลับ

ตารางการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย รุ่นที่ ๕/๕๗ วันที่ ๙ - ๑๓ ก.พ.๕๗

ณ ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย บ.คลองดินดำ ต.หมู่สี่ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	๑๒๐๐- ๑๓๐๐	กิจกรรม	๑๔๐๐- ๑๕๐๐	๑๕๐๐-๒๑๐๐ กิจกรรม
วันที่ ๙ ก.พ.๕๗	๐๗๐๐ - ๑๒๐๐ รายงานตัว -เข้าที่พักแรม	อาหาร กลางวัน	๑๒๐๐ - ๑๗๐๐ ปฐมนิเทศ,กิจกรรมต้อนรับ, ละลายพฤติกรรม, มีกระเป๋ายูนิฟอร์มเพื่อปรับปรุง บุคลิกภาพ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)	๑๔๐๐- ๑๕๐๐	-กิจกรรมนันทนาการ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)
วันที่ ๑๐ ก.พ.๕๗	๐๕๐๐ -ตื่นนอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ -ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ -อาหารเช้า ๐๘๐๐ -เคารพธงชาติ	อาหาร กลางวัน	๐๘๐๐-๑๐๐๐ -เตรียมการพิธีเปิด ๑๐๐๐-๑๓๐๐ - พิธีเปิด ๑๓๐๐ - ๑๖๐๐ - หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงใช้ในภาคดำเนินชีวิต (พ.อ.วิรัตน์ เสมาชัย)	๑๓๐๐ - ๑๕๐๐ -NLP ภาวนาผู้นำที่สอดคล้องกับคุณแห่งจักรวาล ต่อ ยอดจากวันที่ ๑ - ๕ (ดร.วันเพ็ญ เขมะกนก)	-ความรักความสามัคคี (พระอาจารย์วัดมกุฏกษัตริยาราม)
วันที่ ๑๑ ก.พ.๕๗	๐๕๐๐ -ตื่นนอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ -ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ -อาหารเช้า ๐๘๐๐ -เคารพธงชาติ	อาหาร กลางวัน ที่ สนม.๕ นทพ.	๐๘๐๐ - ๑๐๐๐ *-บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ โรงเรียนบ้านหนองนกเขียนสามัคคี ๑๐๐๐ - ๑๒๐๐ -เยี่ยมชม สนม.๕ นทพ.	๑๓๐๐-๑๕๐๐ - ทัศนศึกษาเยี่ยมชม งานดอกไม้นาน บ.ไทยสามัคคี ต.ไทยสามัคคี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา	-กิจกรรมสัมพันธ์ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)
วันที่ ๑๒ ก.พ.๕๗	๐๕๐๐ -ตื่นนอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ -ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ -อาหารเช้า ๐๘๐๐ -เคารพธงชาติ	อาหาร กลางวัน ที่ ศูนย์ฯ	๐๘๐๐-๑๒๐๐ - ศึกษาตุงงานโรงไฟฟ้าล้าตะคองลภาพัฒนา (พลังงานน้ำสูบล้าง)	๑๕๐๐ - ๑๖๐๐ -เดินทางกลับศูนย์ฝึก	-ประเมินผล -กิจกรรมอำลา บายศรีสู่ขวัญ (คณะครูฝึก สนม.๕ นทพ.)
วันที่ ๑๓ ก.พ.๕๗	๐๕๐๐ -ตื่นนอน/ทำกิจส่วนตัว ๐๖๐๐ -ออกกำลังกาย ๐๗๐๐ -อาหารเช้า ๐๘๐๐ -เคารพธงชาติ		๐๘๐๐-๑๓๐๐ -เตรียมการพิธีปิด ๑๓๐๐ - พิธีปิด	เดินทางกลับ	

*หมายเหตุ กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

- ปลูกป่าร่วมกับชุมชน บ.หนองนกเขียน, นักร้องในพื้นที่ ร.บ้านหนองนกเขียนสามัคคี/ล่องพันสู่ปลาในสระน้ำของ ร.ร.๕

- มอบอุปกรณ์กีฬาให้กับ ร.ร./เยาวชนมอบสิ่งของที่จัดเตรียมมามอบให้นักเรียนเป็นของที่ระลึก

แบบสอบถามความรู้เยาวชนก่อน - หลัง เข้ารับการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ
กองบัญชาการกองทัพไทย

ชื่อ.....นามสกุล.....กลุ่มสี.....โรงเรียน.....

๑. ธงชาติ คืออะไร และหากไม่มีธงชาติ เราจะดำรงอยู่ในสังคมโลกได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

๒. ความสามัคคี ประจักษ์ในความคิดของเยาวชนมีความหมายว่าอย่างไรและเยาวชนจะมีส่วนร่วมอย่างไร
ให้เกิดความสามัคคีประจักษ์

.....
.....
.....

๓. เยาวชนคิดว่าจะต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติแค่ไหนอย่างไรในฐานะที่เกิด
เป็นคนในสังคมไทย

.....
.....
.....

๔. ศาสนามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของเยาวชนอย่างไร

.....
.....
.....

๕. เยาวชนคิดว่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยมีความสำคัญกับตนเองอย่างไร

.....
.....
.....

๖. เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
ประจำวันได้อย่างไร

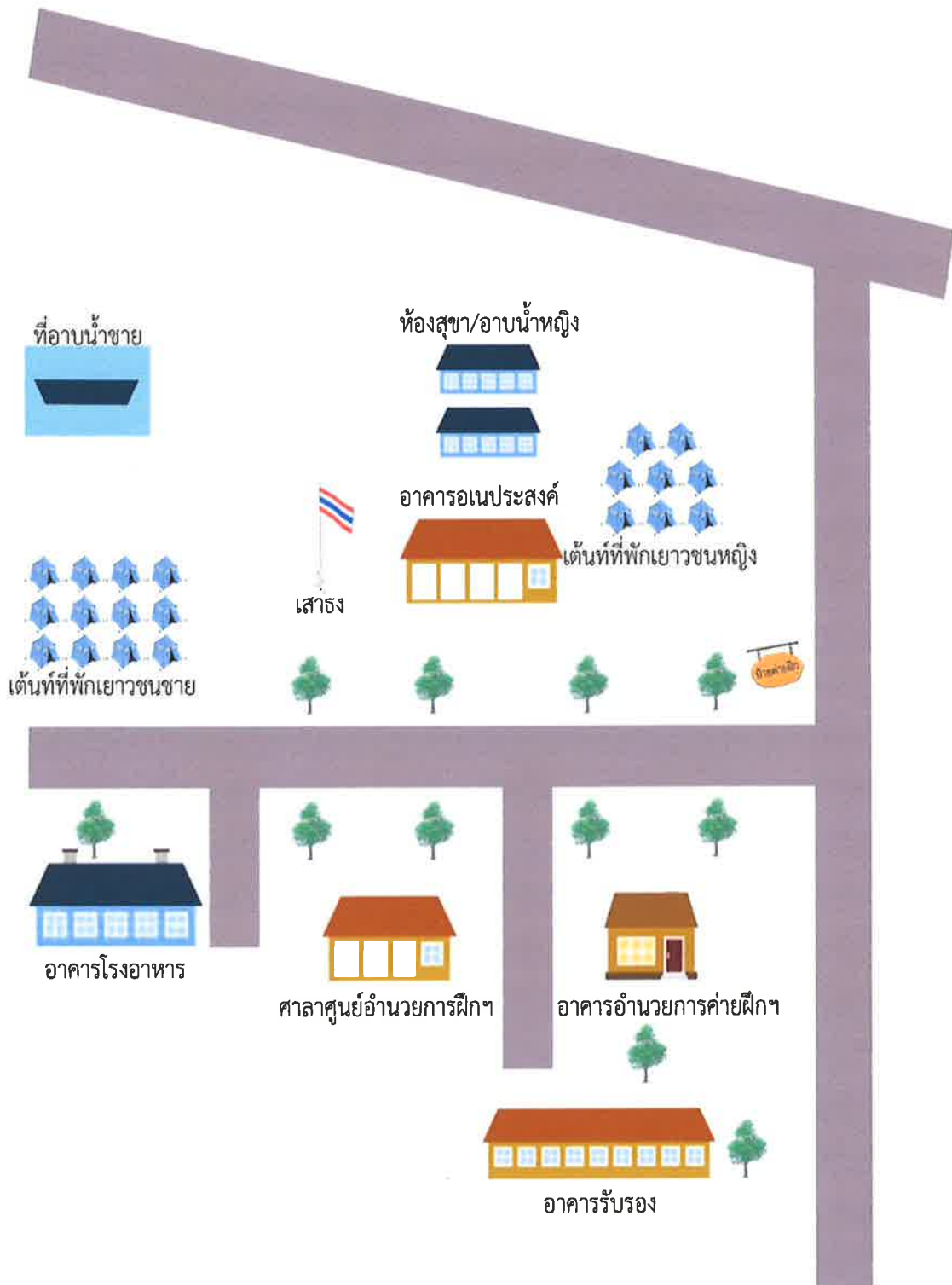
.....
.....
.....

แบบประเมินการปฏิบัติของผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

ลำดับ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	ความมีระเบียบวินัย					
๒	การตรงต่อเวลา					
๓	ความตั้งใจ					
๔	การให้ความร่วมมือ					
๕	ความรู้ด้านวิชาการและ การนำไปใช้					
๖	ความเป็นผู้นำ					
๗	ความเสียสละ ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน					
๘	การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อน					
๙	กล้าแสดงออก					
๑๐	ความรับผิดชอบตามที่ ได้รับมอบ					

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย
บ้านคลองดินดำ ต.หมูสี อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ พลตรี นครา สุขประเสริฐ

วัน เดือน ปีเกิด ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๒

การศึกษา

โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา	พ.ศ.๒๕๑๗
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	พ.ศ.๒๕๒๔
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ ๖๗	พ.ศ.๒๕๓๒

ประวัติการทำงานโดยย่อ

นายทหารลาดตระเวนและแผนที่ กองร้อยปืนใหญ่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๓	พ.ศ.๒๕๒๔
ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๓	พ.ศ.๒๕๓๗
หัวหน้ากองกำลังพล มณฑลทหารบกที่ ๒๑	พ.ศ.๒๕๔๑
ผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๔๘
ผู้อำนวยการกองข่าว หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๔๙
ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๕๒ สำนักงานพัฒนาพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๕๐
ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๕๓ สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๕๓
รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๕๔
ผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๕๕

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	พ.ศ.๒๕๕๖
--	----------

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การสร้างเยาวชนต้นแบบ ตามโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ
กองบัญชาการกองทัพไทย

ผู้วิจัย พล.ต. นครา สุขประเสริฐ หลักสูตร ปรอ. วันที่ 26

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลจากการพัฒนาประเทศในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และการก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้น ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง อันเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ ส่งผลให้ประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นอย่างมากในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและ เทคโนโลยี ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมหลายอย่างของคนไทยถูกสืบทอดและสูญหายไป สังคมเกิดวิกฤตด้านคุณธรรม จริยธรรม ครอบครัวเปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติเป็นครอบครัว เจริญเดี่ยวที่มีเพียงพ่อ แม่ ลูก มากขึ้น พ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก และ ผลักภาระนี้ให้กับ โรงเรียน ครูอาจารย์ วัยเด็กเปรียบเหมือนผ้าขาวอันบริสุทธิ์ สุดแล้วแต่เราจะ วาดภาพอะไรลงไป ผ้าขาวผืนนั้นก็จะมีลวดลายเช่นนั้น ด้วยวัยเด็กเป็นวัยที่เริ่มต้นเรียนรู้และ จดจำ และจะมีพัฒนาการ ไปตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหากไม่ได้รับการดูแลที่ได้อย่างเพียงพอ ก็จะ ถูกดึงดูดจากสิ่งจูงใจต่างๆ ได้ง่าย อย่างเช่น ดิคเพื่อน ดิคเกม ดิคสารเสพติด หรือมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร นอกจากนี้เครือข่ายทางสังคมในโลกเสมือนจริง ก็ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันทำให้คนเรามีปฏิสัมพันธ์ในโลกของความเป็นจริงน้อยลง การเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย เหล่านี้ จะทำให้เด็กและเยาวชนซึ่งมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ทางจิตใจน้อย จะได้รับผลกระทบมาก เนื่องจากเด็กจะเกิดการเรียนรู้และค่อยๆ ซึมซับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวไปโดยไม่รู้ตัวแล้วพัฒนา คุณลักษณะของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และส่งผลต่อเนื่องไปยังครอบครัว สังคม ทำให้ ประเทศชาติอ่อนแอ จึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และครอบครัว จะได้ ช่วยกันดูแลและประคับประคองให้เด็กและเยาวชนของไทยให้เติบโตขึ้นอย่างแข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า

ด้วยความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและความหวังในเยาวชนซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งและเป็นอนาคตของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในความเป็นไทย รู้รักสามัคคี มีความเสียสละตระหนักเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ห่างไกลยาเสพติด ดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเตรียมเยาวชนให้เกิดความตระหนักรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พร้อมทั้งจะเป็นผู้นำที่ดีและเข้มแข็ง เพื่อร่วมกันพัฒนาสังคมประเทศชาติสืบไป โดยจะดำเนินการฝึกอบรมเยาวชนรุ่นละ 100 คน ใช้เวลา 5 วัน 4 คืน ณ ค่ายฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย บ้านคลองคินคำ ตำบลหามูลี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จัดฝึกอบรมปีละ 5 รุ่น ซึ่งเยาวชนที่มาเข้าค่ายเป็นเยาวชนในพื้นที่ปฏิบัติงานของ สำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แต่ละรุ่นจะมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้แก่เยาวชน มีกิจกรรมของค่ายฝึกและกิจกรรมนอกสถานที่ ที่เป็นทั้งวิชาการ กึ่งวิชาการ และนันทนาการ

คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจที่จะต้องได้รับการพัฒนาจากการศึกษาสถานศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา แต่การพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ จะต้องเริ่มที่ตัวบุคคล เพราะบุคคลเป็นปัจจัยพื้นฐาน และเป็นเป้าหมายของการพัฒนา การพัฒนาตัวบุคคลนั้นคือพยายามทำให้บุคคลมีสมรรถภาพ เพราะจะต้องเตรียมเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย มุ่งเน้นที่จะพัฒนาตัวบุคคลเพื่อให้เป็นคนดีมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่เสริมกับการให้ความรู้ของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานของ โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ จะใช้ผลการฝึกอบรมในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2556 และ การฝึกอบรมในปี พ.ศ.2557 โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13 - 20 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนในพื้นที่ของสำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สำหรับขอบเขตของเนื้อหาเป็นเรื่องของ โครงการฝึกอบรมผู้นำ เยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย วิธิดำเนินการ กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม ปัจจัยแวดล้อม และผลสัมฤทธิ์ที่ได้

วิธิดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล จากเอกสาร (Document Analysis) รายงานผลการฝึกอบรม วิเคราะห์สาระสำคัญจากแนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การสร้างเยาวชนต้นแบบตาม โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อ สันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย การสังเกต (Observation) โดยสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ได้แก่การเข้าร่วมทำกิจกรรมกับเยาวชน และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) ด้วยการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนในขณะที่ทำกิจกรรม และการ อยู่ร่วมกันในหมู่เพื่อน ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทำกลุ่มสนทนา (Focus Group) และใช้การบรรยายเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการสร้างเยาวชนต้นแบบ ตาม โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อ สันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า

1. เยาวชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในทุกกิจกรรมของค่ายฝึกไม่ว่าจะเป็นด้าน วิชาการในเรื่องของ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย คุณลักษณะ และภาวะผู้นำ การปลูกจิตสำนึกในการป้องกันยาเสพติด กิ่งวิชาการในเรื่องของ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ การดำรงชีพในป่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือกิจกรรมที่ให้ความรู้และ ความสนุกสนานเพลิดเพลินในเรื่องของนันทนาการ ฝึกระเบียบวินัย ฝึกทดสอบกำลังใจ
2. เยาวชนมีการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ ทักษะคิดและพฤติกรรม ซึ่งจากการ สังเกตพบว่า เยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการแสดงออก มีพัฒนาการในทางบวกเพิ่มขึ้น

โดยให้ความร่วมมือ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก มีความห่วงใยและมีน้ำใจกับเพื่อนร่วมค่ายมากขึ้น อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์ในโลกของความเป็นจริงมากขึ้น

จากการได้รับความรู้ทางด้านวิชาการ โดยวิทยากร การดูแลเอาใจใส่จากครูฝึกและครูพี่เลี้ยง รวมทั้งการนำเยาวชนไปศึกษาดูงานในสถานที่จริง ทำให้ได้รับประสบการณ์ทางตรง ได้ทดลองปฏิบัติจริง ได้รับความรู้ใหม่ที่ไม่ใช่การเรียนในห้องเรียน สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนทำให้เยาวชนเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีสมรรถภาพ มีคุณภาพ พร้อมเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวัง นอกจากนี้โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ยังสามารถสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้นำเยาวชนให้ครอบคลุมพื้นที่ การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้เป็นอย่างดีและมีการเปิด Face book ในชื่อ “เยาวชน สันติภาพ” เพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกัน ระหว่างเยาวชนกับค่ายฝึกอบรมอีกด้วย

3. ด้านปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย ได้แก่ เรื่องของการเดินทางสำหรับสำนักงานพัฒนาภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (พื้นที่ภาคใต้) ไม่สามารถนำเยาวชนมาเข้ารับการอบรมได้ เพราะต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก ข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ทำให้ค่ายฝึกอบรมไม่สามารถรองรับเยาวชนได้ครั้งละมากๆ ต้องมีการกำหนดจำนวนเยาวชนที่เข้ารับการอบรมในแต่ละรุ่น เพื่อให้สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในค่ายฝึกอบรมมีจำนวนไม่เพียงพอเนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งหากติดภารกิจของหน่วยก็จะไม่สามารถมาปฏิบัติงานที่ค่ายฝึกอบรมได้ นอกจากนี้ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมในแต่ละรุ่น จำนวน 5 วัน 4 คืน นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่ายังไม่เพียงพอสำหรับการสร้างเยาวชนต้นแบบให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. การให้เยาวชนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ อย่างถาวร ซึ่งมีผลต่อการสร้างเยาวชนต้นแบบ
2. การที่ผู้ใหญ่คอยดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำ จะทำให้เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. ควรมีความร่วมมือกันจากทุกหน่วยงานเพื่อพัฒนาเครือข่ายเยาวชนต้นแบบให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการทำงาน
5. พัฒนาระบบการบริหารค่ายฝึกอบรมให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์

6. การดำเนินงานของโครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อสันติภาพ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ

- 6.1 ทศนคติ (Attitude)
 - 6.2 ทักษะหรือความชำนาญ (Skill)
 - 6.3 ความรู้ (Knowledge)
 - 6.4 ความร่วมมือร่วมใจ (Collaboration)
7. ควรมีการฝึกอบรมเยาวชนในระดับอุดมศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

ABSTRACT

Title The youth prototype creation on youth leadership training for peaceful project of The Royal Thai Armed Forces Headquarters

Field Social – Psychology

Name Maj. Gen. Nakara Sookprasert

Course NDC (JSPS)

Class 26

The objectives of this research intend to study the method of operation , problems and barriers that affected the management of youth leadership training for Peace of the Royal Thai Armed Forces Headquarters operated by Armed Forces Development Command in order to increase the efficiency of the project. The methodology is using the qualitative research, document analysis , focus group and observation. The scope in this research is the group of youth who joined the project in 2014 together with the project results between 2008 – 2014 for 33 courses.

The research result indicated that the training program both academic with participation of youth in performances supervised by trainers and field trip can develop pride of Thai citizen , adoration and patriotic thoughts , natural concerns , discipline , responsibility and kindness which should anticipate for youth to become the decent people who participate in increasing the country's prosperity. In conclusion of the project management of the Royal Thai Armed Forces Headquarters , the four important factors to increase the project efficiency are Attitude , Skill , Knowledge and Collaboration.
